

Tabulka 32 – Shrnutí „lessons learnt“ z analýzy zahraničních zkušeností s implementací FN

Existence fondů	<ul style="list-style-type: none"> V jiných zemích je podpora MSP ve formě FN zcela běžná i více než 10 let (např. německý High-Tech Gruenderfonds od 2005, polský Národní kapitálový fond také od 2005)
Organizace	<ul style="list-style-type: none"> Implementační uspořádání poskytování FN může být nastaveno různě: <ul style="list-style-type: none"> Fondy založenými národními bankami ve spolupráci s EIF (např. polský fond fondů PGFF) Národními rozvojovými bankami (např. německé KfW) Fondy založenými vládou dané země a ve 100% vlastnictví národní banky (např. polský Národní kapitálový fond) Fondy ve formě partnerství veřejného a soukromého sektoru (např. německý High-Tech Gruenderfonds)
Počet podpor	<ul style="list-style-type: none"> Typicky je fondem realizováno do 15 investic/rok (např. polský Krajowy Fundusz Kapitałowy, rakouský OÖ Hightechfonds apod.); nejméně aktivní německý investor do seed fáze podniků High-Tech Gruenderfonds realizuje v průměru 37 investic/rok
Výše podpor	<ul style="list-style-type: none"> Výše podpory se liší, především dle fáze společnosti (v prvotních fázích nejčastěji do 3 mil. EUR, v pozdější fázi nejčastěji do 5 mil. EUR)
Role EIB / EIF	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce s EIB / EIF je předpokladem úspěšné implementace a fungování fondů
Spoluinvestice	<ul style="list-style-type: none"> Veřejné prostředky jsou zpravidla poskytovány pouze při spoluinvestici ze soukromých zdrojů (např. německý coparion fond, fondy v rámci Bayern Kapital či rakouský OÖ Hightechfonds)

Z důvodu, že se v uvedených zemích kapitálové investice ukázaly jako vhodný typ FN, který do značné míry zaplňuje mezeru ve financování podniků v počáteční fázi, zpracovatel studie navrhuje implementovat příslušné kapitálové nástroje uvedené v kapitole 6.1.

5.3.2 Zkušenosti s využitím finančních nástrojů v ČR

Již v programovém období 2007–2013, bylo v ČR možné využívat FN v podobě zvýhodněných úvěrů, záruk, kapitálových a kvazikapitálových vstupů do podniků. FN bylo možné čerpat jak na nadnárodní úrovni (v podobě JEREMIE, JESSICA), tak prostřednictvím národních programů v OP PIK (Start, Progres, Záruka).

Nadnárodní programy

V předchozím programovém období byly na nadnárodní úrovni evropskou komisí nabízeny čtyři iniciativy v rámci politiky soudržnosti: JEREMIE, JESSICA, JASPER, JASMINE. První dvě zmíněné iniciativy poskytovaly podporu formou FN, zatímco iniciativy JASPER a JASMINE poskytovaly podporu prostřednictvím nástroje technické pomoci, a proto nejsou v následujícím textu zmiňovány.

JEREMIE (Společné evropské zdroje pro mikropodniky až střední podniky):

- Společná iniciativa EK, EIB a EIF v zájmu **zlepšení přístupu k financování rozvoje mikropodniků, malých a středních podniků v regionech EU**²³
- Program podpory umožňující zemím EU využít část finančních prostředků, které jim jsou přiděleny z evropských strukturálních fondů na investice do revolvingových nástrojů, jako jsou fondy rizikového kapitálu, zápůjčkové či záruční fondy

²³ JEREMIE: společné evropské zdroje pro nejmenší až střední podniky. Dostupné online na: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/special-support-instruments/jeremie/#2

- Od roku 2007 se do iniciativy Jeremie zapojilo 13 členských států (např. Slovensko, Polsko, Bulharsko, Rumunsko, Pobaltí) s celkovými výsledky²⁴:
 - 86 žádostí o poskytnutí rizikového kapitálu
 - 42 žádostí o poskytnutí záruky
 - 22 prověřených projektů
 - Rizikový kapitál a záruky byly poskytnuty 19 žadatelům
- **Program Jeremie je stále aktivní i v současném programovém období**

JESSICA (Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí):

- Společná iniciativa EK, EIB a Rozvojové banky Rady Evropy (CEB) pro **podporu udržitelného městského rozvoje a obnovy**
- Program podpory umožňující zemím EU využít část finančních prostředků, které jim jsou přiděleny z evropských strukturálních fondů na investice do revolvingových fondů, aby se urychlily investice do městských oblastí Evropy
- **Iniciativa JESSICA** nabízela žadatelům dlouhodobé nízkouročené úvěry na rekonstrukci či modernizaci bytových domů. O úvěry mohli žádat vlastníci bytových domů, tj. města, bytová družstva, společenství vlastníků a fyzické a právnické osoby vlastníci bytový dům
- V rámci programu bylo prostřednictvím správce fondu, kterým byla Komerční banka, poskytnuto žadatelům celkem 153 zvýhodněných úvěrů ve výši bezmála 602 mil. Kč. Celkově bylo do programu alokováno 550 mil. Kč, z čehož 50 mil. Kč bylo určeno na vytvoření sociálního bydlení²⁵
- Iniciativa Jessica byla nabízena od ledna 2014 do konce roku 2015. **V současné době je program ukončen**

Národní programy

Na národní úrovni byly v předchozím operačním období poskytovány finanční prostředky převážně ve spolupráci s ČMZRB. FN nabízené v jednotlivých programech nebyly nabízeny po celé programové období 2007–2013, proto jsou uváděné výsledky zkreslené.

Záruka

- Program byl zaměřený na mikro, malé a střední podniky, kdy byly podnikatelům **nabízeny individuální a portfoliové záruky**, díky kterým mohli získat přístup k bankovním úvěrům
- Program byl nabízen MPO a ČMZRB v rámci operačního programu OP PI
- Celkem bylo v rámci veřejné pomoci poskytnuto přes 2 000 záruk v celkovém objemu téměř 11,5 mld. Kč
- Program nabízel dva druhy záruk:
 - S-záruka za úvěr s finančním příspěvkem pro sociální podnikatele
 - M-záruka pro podnikatele podnikající v podporované ekonomické činnosti
- Celková výše nedobytných pohledávek odepsaných po ukončení procesu vymáhání:
 - S-záruka: 36,2 mil. Kč (12 záruk)
 - M-záruka: 67,8 mil. Kč (36 záruk)
- Z důvodu vysokého zájmu o poskytované FN a celkovým pozitivním výsledkům, je program Záruka využíván i v současném programovém období (Záruka 2015–2023)

²⁴ Viz. Národní inovační fond, Studie proveditelnosti. str. 33

²⁵ Státní fond rozvoje bydlení. Program Jessica. Dostupné na: <http://www.sfrb.cz/programy/program-jessica/vse-o-programu/>

Start

- Program byl zaměřen na realizaci podnikatelských projektů osob **vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem** (minimálně po 7 letech)
- Program byl nabízen MPO a ČMZRБ v rámci operačního programu OP PI
- V rámci programu Start byly uchazečům nabízeny dva typy FN:
 - Uvěřové FN
 - Po dobu trvání programu bylo poskytnuto 97 úvěrů v celkovém objemu téměř 63 mil. Kč
 - K 31. 12. 2014 evidovala ČMZRБ pohledávky po době splatnosti v hodnotě 6,3 % z celkových poskytnutých úvěrů
 - Záruční NF
 - Po dobu trvání programu bylo poskytnuto 85 záruk v celkovém objemu téměř 102 mil. Kč
 - K 31. 12. 2014 evidovala ČMZRБ nedobytné pohledávky odepsané po ukončení procesu vymáhání v hodnotě necelých 0,3 % z celkových poskytnutých záruk

Progres

- Program byl zaměřen na **umožnění realizace rozvojových podnikatelských projektů MSP a zvyšování zaměstnanosti**
- Program byl nabízen MPO a ČMZRБ v rámci operačního programu OP PI
- V rámci programu Progres, mohli uchazeči využít **úvěrový FN**
- Celkem bylo v rámci poskytnuto 472 podřízených úvěrů v celkovém objemu přes 3,8 mld. Kč
- K 31. 12. 2014 evidovala ČMZRБ pohledávky po době splatnosti v hodnotě 2,5 % z celkových poskytnutých úvěrů

Seed fond

- Program měl být zaměřen na **rozvoj investic do začínajících i déle fungujících inovačních firem se ztíženým přístupem k financování**
- Možnost využít finančních prostředků ze Seed-fondu měla být nabízena pod záštitou OP PIK
- Program měl být rozdělen na dvě části dle podnikatelské fáze společnosti žadatele:
 - Early-stage capital (seed a startup) - celkové alokované zdroje ve výši 31,8 mil. EUR
 - Later-stage capital (Venture capital) - celkové alokované zdroje ve výši 21,2 mil. EUR
- Využití FN mělo být podmíněno koinvestičními dohodami mezi národním fondem a soukromými investory
 - Early-stage capital – podíl soukromých prostředků se měl pohybovat mezi 10–70 %
 - Later-stage capital – podíl soukromých prostředků se měl pohybovat mezi 10–50 %
- Kvůli komplikacím při zadávacím řízení a hlavně při výběru obhospodařovatele fondu **nebyl seed-fond nikdy uveden do provozu** a finanční prostředky, které měly být do fondu alokovány, byly rozděleny do jiných programů spadajících pod OP PI

Finanční nástroje v programovém období 2014–2020

V současném programovém období jsou FN navrženy v několika operačních programech, v jiných se ještě jejich využití hodnotí a v některých operačních programech se FN využívat nebudou. V následující tabulce je shrnuto, jaké typy FN jsou navrhovány v rámci operačních programů OP PIK, OP ŽP a IROP.

Tabulka 33 – Shrnutí využití FN v operačních programech OP PIK, OP ŽP a IROP

Operační program	Úvěrový FN	Záruční FN	FN kapitálový vstup
OP PIK	✓	✓	✓
OP ŽP	✓	✗	✗
IROP	✓	✗	✗

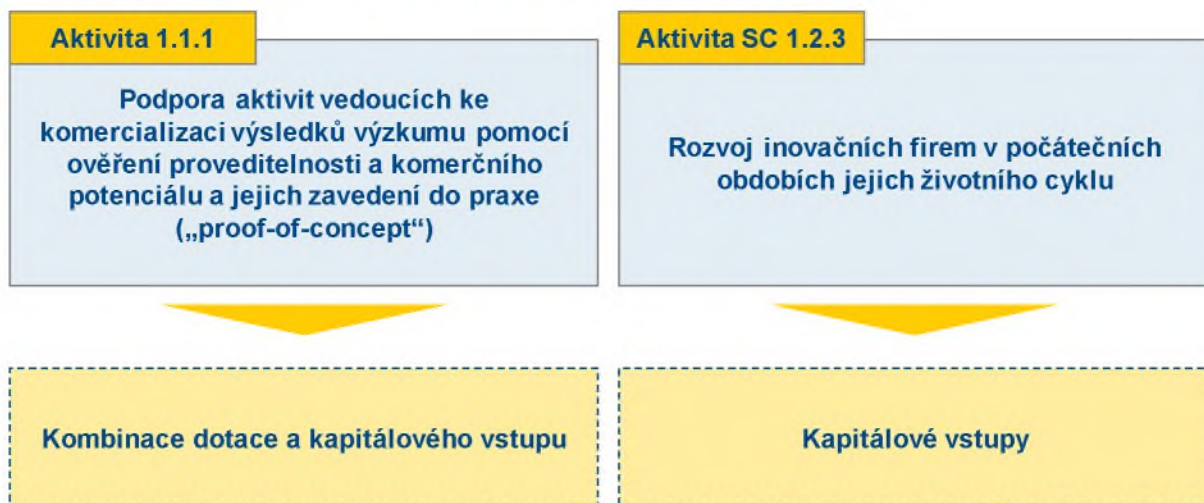
6 Blok II.: Strategie řízení a implementace

6.1 Návrh investiční strategie

6.1.1 Shrnutí závěrů předchozích analýz

Na základě analýzy v předchozí kapitole byly definovány **dvě oblasti podporovaných aktivit OP PPR**, u kterých lze tržní selhání resp. suboptimální tržní situaci řešit prostřednictvím FN. V následujícím obrázku je uvedena rekapitulace relevantních podporovaných aktivit včetně navržených způsobů financování projektových záměrů:

Obrázek 24 – Navrhované finanční nástroje pro podporované aktivity OP PPR

V případech obou podporovaných aktivit se jedná o **financování inovačních aktivit podniků a výzkumných organizací v rané fázi**, která je zpravidla spojená s vysokou mírou rizika a delší a nejistou návratností vložených finančních prostředků. I z tohoto důvodu byly doporučeny FN ve formě kapitálových vstupů, které představují standardní FN pro financování aktivit v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

V případě podporované aktivity pro rozvoje inovačních firem byl k řešení suboptimální tržní situace relativně **více etablovaných inovačních MSP doporučen úvěrový FN**. Tento FN by měl sloužit jako alternativa ke kapitálovým FN.

V následujících podkapitolách studie jsou detailně rozpracovány navrhované FN a jejich specifické parametry.

Aktualizace listopad 2018

V průběhu přípravy implementace finančních nástrojů dle doporučení předběžného posouzení došlo k následujícím změnám mimo kontrolu ŘO:

- V rámci aktivity 1.1.1 OP PPR bylo dosaženo cílových ukazatelů
- V rámci OP PPR v současnosti již neexistují volné finanční prostředky na podporu finančních nástrojů v rámci aktivity 1.1.1
- Doporučovaný finanční nástroj v podobě rizikového kapitálu není fakticky možné implementovat s ohledem na neočekávané změny politického charakteru, tj. (1) ukončení projektu Národního inovačního fondu (NIF) usnesením vlády č. 343 a doporučení o využití Českomoravské záruční

a rozvojové banky jako správce finančních nástrojů a (2) odmítnutím spolupráce s Evropským investičním fondem (EIF) Radou hl. m. Prahy usnesením č. 1325 z 22. jednání dne 6. 6. 2017

S ohledem na výše uvedené skutečnosti není v rámci současného programového období nadále možné uvažovat o podpoře aktivity 1.1.1 prostřednictvím finančních nástrojů.

V případě aktivity 1.2.3 není nadále možné uvažovat o zavedení finančního nástroje ve formě rizikového kapitálu z důvodu politických rozhodnutí týkajících se NIF a EIF. S ohledem na přetrvávající a v některých ohledech i prohlubující se tržní selhání při získávání finančních prostředků začínajících inovačních firem tak doporučujeme přistoupit k náhradnímu řešení, kterým je využití zvýhodněných úvěrů (popř. doplněných i o finanční příspěvek na umoření úroků u komerčních úvěrů) segmentem mladých inovačních podniků společně se segmentem etablovaných MSP (tedy v rámci aktivity 1.2.3 jako celku).

6.1.2 Preferenční odměňování a kombinace FN s dotační podporou

Preferenční odměňování

Jedním z cílů navrhovaných FN je dosáhnout **vyššího pákového efektu**. Z tohoto důvodu je žádoucí, aby byly v rámci navrhovaných FN zakomponovány prvky preferenčního odměňování, které můžou zvýšit motivaci jak na straně spolufinancujících soukromých subjektů, tak na straně konečných příjemců. Úroveň a výše odměny soukromých spoluinvestorů by měla reflektovat úroveň rizika investice do FN (kladný či záporný rozdíl oproti běžnému tržnímu riziku) ve vztahu k úrovni odměny (jejímu kladnému či zápornému rozdílu oproti standardně dosahovanému zisku).

Jednou z variant preferenčního odměňování, kterou by bylo možné využít v souvislosti s navrhovanými **FN v podobě kapitálových vstupů**, je **asymetrické sdílení zisků**, kdy minimální výnos jednotlivých spolufinancujících subjektů není stanoven rovnoměrně dle hodnoty kapitálového vstupu, nýbrž je spolufinancujícímu subjektu poskytnut dodatečný finanční benefit zvyšující jeho motivaci podílet se na investici.

V souladu s výše popsanou alternativou preferenčního odměňování v rámci finančních nástrojů v období 2014–2020 byly ze strany Evropské komise rozšířeny možnosti sjednání těchto principů v rámci obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER), a to především ve vazbě na možnosti financování MSP.

Preferenční odměňování nesmí překročit míru nezbytnou k vytvoření pobídek pro přilákání doplňkových soukromých zdrojů a musí zajistit přiměřené sdílení rizika a zisku. Zároveň je nutné respektovat pravidla veřejné podpory a provádět odměňování na běžném komerčním základě.

V případě **úvěrového FN zpracovatel studie nenavrhuje využít preferenční odměňování**. Zapojení soukromých bankovních zdrojů je možno motivovat např. formou poskytování delší doby splatnosti, odkladem splátek jistiny či nižší úrovní zajištění.

Kombinace FN s dotační podporou

V souladu s článkem 37 odst. 7 obecného nařízení **existuje možnost kombinovat FN s nevratnou dotační podporou**. Dotace může být využita např. jako technická podpora ve prospěch konečného příjemce pro účely přípravy budoucí investice. Podmínky kombinování finančních nástrojů s jinými zdroji financování v rámci ESIF nebo jiných nástrojů a programů v rámci EU detailně upravuje metodický pokyn EK (Guidance note) *Kombinace podpory z finančního nástroje s jinými formami podpory*. Podle definic obsažených v tomto dokumentu může být kombinace podpory poskytnuta v rámci jedné operace nebo v rámci dvou samostatných operací.

V případě projektů typu **proof-of-concept** (podporovaná aktivita 1.1.1) byla finanční podpora navržena jako **kombinace nevratné dotace a kapitálového vstupu**, jelikož úvodní ověřovací fáze těchto typů projektů ještě sama nepředstavuje dostatečný předpoklad úspěšnosti, tedy ani důvodu pro zakládání nové spin-off společnosti, do které by byl vložen kapitálový vstup (úvodní ověřovací fáze může potenciálně zkoumaného konceptu vyhodnotit jako nízký nebo žádný).

Navrhovaná kombinace dotace a FN je možná a v tomto konkrétním případě představuje **kombinaci podpor v rámci dvou samostatných operací**. Podle ustanovení výše zmíněného metodického pokynu EK musí být splněny následující podmínky:

- Podpora ve formě FN z ESIF pro konečného příjemce je součástí operace zahrnující způsobilé výdaje odlišné od jiných zdrojů podpory
- Jsou respektována pravidla veřejné podpory, především ve vztahu ke kumulaci podpor
- Jsou zachovány oddělené záznamy pro jednotlivé formy podpory (dotace a FN)

Specificky v případě kombinování FN a dotace musí být splněny i následující podmínky:

- V souladu s článkem 37 odst. 9 obecného nařízení může být dotace i FN použit na financování stejné nákladové položky, avšak součet všech forem podpory nesmí přesáhnout celkové náklady dané položky
- Dotace nesmí být použita na úhradu podpory poskytnutých ve formě FN
- FN se nesmí používat k předfinancování dotací

6.1.3 Parametry navrhovaných finančních nástrojů

V následujícím textu jsou nejprve podrobněji popsány off-the-shelf nástroje, které by bylo hypoteticky možno využít pro obě analyzované podporované aktivity. Jedná se o kapitálový nástroj pro spoluinvestice (Co-Investment Facility) a úvěr se sdílením rizik (Risk Sharing Loan). Následně jsou uvedeny charakteristiky jednotlivých navržených FN.

Možnosti využití off-the-shelf nástroje Co-Investment Facility

Pro investice do vlastního kapitálu MSP byl v červenci 2016 představen kapitálový off-the-shelf nástroj pro spoluinvestice (**Co-Investment Facility**), který je definován v prováděcím nařízení komise (EU) 2016/1157. V rámci prováděcího nařízení jsou podrobně uvedeny podmínky využití tohoto off-the-shelf nástroje. Základní charakteristiky včetně jeho výhod a nevýhod jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka 34 – Charakteristiky off-the-shelf nástroje Co-Investment Facility

Účel nástroje	<ul style="list-style-type: none">Provádět investice do MSP ve fázi jejich zakládání, zahajování činnosti a expanze nebo do realizace nových projektů, pronikání na nové trhy či do nového rozvoje stávajících podnikůPoskytování MSP více kapitálu na zvýšení objemu investic
Zdroje financování	<ul style="list-style-type: none">Programový příspěvek ESIF (účast 90 %, 60 % nebo 40 %, a to v závislosti na příspěvku soukromých spoluinvestorů)Vlastní zdroje finančního zprostředkovatele (účast min. 1 % na celkové investici)Soukromí spoluinvestoři (účast min. 10 %, 40 % nebo 60 %, a to v závislosti na období životního cyklu, ve kterém se podporovaný podnik nachází)
Výhody	<ul style="list-style-type: none">Soulad s režimem veřejné podporyOmezení potřeby notifikace FN
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none">Omezení možnosti přizpůsobit FN specifickým požadavkům, které mohou vzejít v průběhu implementaceZnačně omezené zkušenosti s implementací a využíváním tohoto nástroje (nástroj byl představen v průběhu července 2016)

Na základě výše uvedených informací **nelze doporučit využití tohoto FN pro podporu proof-of-concept projektů** (podporovaná aktivita 1.1.1). Hlavním důvodem je nesplnění podmínky spolufinancování ze strany soukromých spoluinvestorů dané značnou rizikovostí projektů typu PoC.

V případě **Rozvoje inovačních firem v počátečních obdobích jejich životního cyklu** (podporovaná aktivita 1.2.3) **zpracovatel studie také nedoporučuje využití Co-Investment Facility**. Vzhledem k předpokládanému napojení na strukturu NIF IS (viz kapitola 6.2) nebude splněna podmínka využití vlastních zdrojů finančního zprostředkovatele v minimální výši 1 % z celkové investice. NIF IS, jakožto státem vlastněná společnost, nepředpokládá poskytování dodatečných finančních prostředků na spolufinancování projektů podporovaných v rámci OP PPR.

Možnosti využití off-the-shelf nástroje Risk Sharing Loan

Další off-the-shelf nástroj, úvěr se sdílením rizik (**Risk Sharing Loan**), byl představen již v roce 2014 prováděcím nařízením komise (EU) č. 964/2014, které také obsahuje podrobné požadavky na využití tohoto nástroje. Základní charakteristiky včetně jeho výhod a nevýhod jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka 35 – Charakteristiky off-the-shelf Risk Sharing Loan

Účel nástroje	<ul style="list-style-type: none">Zkombinovat zdroje z programu ESIF a od finančního zprostředkovatele s cílem podpořit financování malých a středních podnikůUspadnit malým a středním podnikům přístup k finančním prostředkům tím, že finančnímu zprostředkovateli poskytne finanční příspěvek a sdílí s ním úvěrové riziko, a tím malým a středním podnikům poskytnout více prostředků za zvýhodněných podmínek ve formě snížení úrokové sazby a případně snížení zajištění
Zdroje financování	<ul style="list-style-type: none">Programový příspěvek ESIFVlastní zdroje finančního zprostředkovatele ve výši alespoň 25 % celkového finančního závazku
Výhody	<ul style="list-style-type: none">Soulad s režimem veřejné podporyOmezení potřeby notifikace FN
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none">Omezení možnosti přizpůsobit FN specifickým požadavkům, které mohou vzejít v průběhu implementaceMožnost využití veřejné podpory pouze v režimu de minimis

Zpracovatel studie neshledává tento off-the-shelf FN jako vhodný úvěrový FN k implementaci v rámci podporované aktivity 1.2.3. Hlavním důvodem je omezení možnosti přizpůsobit FN specifickým požadavkům, které mohou vzejít v průběhu implementace.

Kapitálové vstupy pro aktivitu 1.1.1 – Proof-of-concept

V následující tabulce je uveden strukturovaný popis navrhovaného FN pro projekty proof-of-concept. Parametry navrhovaného FN jsou vypracovány ve struktuře, která byla použita při zpracování ex-ante posouzení FN v rámci OP PIK.

Tabulka 36 – Kapitálové vstupy pro aktivitu 1.1.1 – Proof-of-concept

<p>Cíle finančního nástroje</p>	<p>Cílem FN je poskytnout financování pro výzkumné aktivity, u nichž byl v rámci úvodní ověřovací fáze zjištěn vysoký potenciál komercializace, a tedy vysoká pravděpodobnost úspěchu předmětu výzkumu. V případě úvodní ověřovací fáze se počítá s financováním ve formě nevratné dotace. Kapitálová forma podpory ve druhé fázi komercializace výsledků VaV umožní financování perspektivních projektů a usnadní přechod do komerčního fungování a případného nalezení soukromého investora. Prostředky z prodaných podílů v úspěšných podporovaných projektech se budou vracet zpět do fondu stejně jako případné dividendy z podporovaných projektů</p>
<p>Definice a kritéria způsobilých projektů</p>	<p>Projekty VaV veřejných výzkumných organizací ve fázi proof-of-concept / pre-seed</p>
<p>Forma podpory</p>	<p>Kapitálový vstup do nově vytvořené / již existující společnosti disponující předmětem VaV v rámci fáze komercializace (způsobilé náklady v souladu s parametry výzvy pro druhou, komercializační fázi)</p>
<p>Výše podpory</p>	<p>V souladu s výsledky již ukončené výzvy č. 7 OP PPR lze očekávat průměrnou výši celkových způsobilých výdajů projektů v rozmezí 5 až 30 mil. Kč, s výrazným rozptylem jednotlivých projektů</p> <p>Dle aktuálních odhadů, hodnota druhé fáze PoC projektů, která bude financována FN, činí cca 50 % z celkových způsobilých výdajů</p> <p>Maximálně výše celkových způsobilých výdajů závisí od parametrů nastavení výzvy, ve výzvě č. 7 se jednalo o max. hodnotu 30 mil. Kč, kdy by na druhou fázi připadalo cca 15 mil. Kč</p> <p>Dle expertního odhadu TA ČR je pouze 30 % projektů ukončeno s pozitivním výsledkem úvodní ověřovací fáze, tedy pouze 30 % projektů má možnost získat podporu formou FN</p>

Základní parametry poskytované podpory	<p>Poskytovaný kapitálový vstup do entity bude mít následující parametry:</p> <p>Výše investice bude odpovídat až 100 % způsobilých nákladů projektu</p> <p>Účast konečného příjemce bude formou vloženého oceněného duševního vlastnictví, případně menší mírou finanční spoluúčasti</p> <p>Účast Fondu na projektu v entitě není časově omezena</p> <p>FN jako minoritní podílník, má nárok na výplatu podílu na zisku</p> <p>Poskytnuté prostředky jsou účelově vázané na krytí výše vymezených způsobilých investičních výdajů na komercializaci výsledků VaV</p> <p>Možná účast soukromých investorů na úrovni projektu</p> <p>Realizace projektu probíhá v režii konečného příjemce</p> <p>Způsob prodeje z entity vyděleného projektu: Kapitálový vstup bude vykopen zpět spoluinvestory buď přednostně ve zkrácené době za využití např. opčního práva, případně může být postupně vykupován dle předem sjednaných pravidel nebo bude prodej podílu realizován po uplynutí sjednané doby pro přednostní výkup na volném trhu</p> <p>Předpokládaný exit v horizontu 4–8 let</p>
Kroky vedoucí k zapojení potenciálních spoluinvestorů	<p>Zapojení soukromých spoluinvestorů není primárně očekáváno. Potenciálním soukromým investorům na úrovni projektů je vhodné nabídnout preferenční odměňování</p> <p>Preferenční dělení zisku vůči soukromému investorovi v případě, že výnos úspěšného projektu přesáhne stanovenou základní mez</p> <p>Opční právo investora odkoupit od FN vlastnický podíl v cílové společnosti za předem určenou cenu</p>
Očekávaná alokace	<p>Doporučujeme kapitálový nástroj využít na menší část alokace připadající na podporovanou aktivitu 1.1.1, a finanční prostředky v hodnotě 130 mil. Kč. Tato alokace může být případně navýšena v návaznosti na úspěšnost vyhlášených výzev</p> <p><i>Poznámka: doporučená alokace FN vychází z předpokládané hodnoty absorpční kapacity a z expertního názoru TA ČR GAMA, že pouze 30 % projektů bude ukončeno s pozitivním výsledkem úvodní ověřovací fáze</i></p>

Aktualizace listopad 2018

Implementace finančních nástrojů na podporu aktivity 1.1.1 není v současnosti dále rozvíjena s ohledem na důvody specifikované v úvodu kapitoly 6.

Kapitálové vstupy pro aktivitu 1.2.3 – Rozvoj inovačních firem

Zpracovatel studie předpokládá, že kapitálový FN pro rozvoj inovačních firem může být realizován dvěma způsoby, a to přímými kapitálovými vstupy do jednotlivých inovačních společností a potenciálně také investicemi do již existujících nebo nově vytvořených fondů rizikového kapitálu (např. v případě realizace FN prostřednictvím FF).

V následující tabulce jsou rozpracovány hlavní parametry kapitálového FN zaměřeného na financování potřeb pražských podniků v počátečních obdobích jejich životního cyklu.

Tabulka 37 – Kapitálové vstupy pro aktivitu 1.2.3 – Rozvoj inovačních firem

Cíle finančního nástroje	<p>Cílem finančního nástroje je investovat do MSP v počátečních obdobích jejich životního cyklu na základě uzavřené investiční dohody se spoluinvestory (např. Business Angels, Venture Capital fondy apod.) na investování do konečných příjemců.</p> <p>Příspěvek OP PPR finančnímu zprostředkovateli nesmí vytěsnit investice od jiných veřejných či soukromých investorů a naopak je musí účelně doplňovat. Výkonnost finančního nástroje je odvislá od investiční výkonnosti kapitálových vstupů do MSP.</p>
Definice a kritéria způsobilých projektů	Konečným příjemcem mohou být inovativně zaměřené MSP v rozvojové fázi vykazující přiměřený potenciál zhodnocení kapitálové investice. Nesmí jít o financování podniků v obtížích.
Forma podpory	Kapitálový vstup do nově vytvořené / již existující společnosti.
Výše podpory	<p>Při aplikaci GBER čl. 21 – Rizikový kapitál je možné s ohledem na fázi životního cyklu příjemce poskytnout až 15 mil. EUR kapitálového financování a potenciálně i kvaziekviténího financování na projekt, včetně následných kol financování, kde je podíl nového kapitálu min. 50 %.</p> <p>Výše investic bude velmi flexibilní v závislosti na jednotlivých podporovaných projektech. Průměrná výše investice z veřejných zdrojů je odhadována na přibližně 280 tis. EUR, tj. přibližně 7,6 mil. Kč. Minimální hodnotu investice lze doporučit na úrovni 50 tis. EUR, tj. 1,35 mil. Kč.</p>
Základní parametry poskytované podpory	<p>Kapitálové vstupy jsou určeny přímo do kapitálu konečných příjemců společně s dalšími investory a do vybraných fondů rizikového kapitálu. Exit v horizontu 4–6 let (IPO/odkup).</p> <p>Poskytnuté prostředky jsou účelově vázané na krytí způsobilých výdajů projektu.</p>
Kroky vedoucí k zapojení potenciálních spoluinvestorů	Nutné zapojení spoluinvestorů na úrovni koinvestic či fondů, vhodné nastavení preferenčního odměňování – preferenční dělení zisku vůči soukromému investorovi v případě, že výnos úspěšného projektu přesáhne stanovenou základní mez nebo call opce.
Očekávaná alokace	Doporučujeme na kapitálový FN alokovat prostředky v rozmezí 467 až 583 mil. Kč. Alokace v horní hranici intervalu doporučujeme rozšířit až v případě ověření úspěšného fungování FN.

Aktualizace listopad 2018

Implementace finančních nástrojů v podobě rizikového kapitálu na podporu aktivity 1.2.3 není v současnosti dále rozvíjena s ohledem na důvody specifikované v úvodu kapitoly 6 a ve větším detailu i v kapitole 5.2.6.

Úvěrový nástroj pro aktivitu 1.2.3 – Rozvoj inovačních firem

V následující tabulce jsou rozpracovány hlavní parametry FN zaměřeného na úvěrové financování potřeb pražských podniků v počátečních i pokročilých obdobích životního cyklu.

Tabulka 38 – Úvěrový nástroj pro aktivitu 1.2.3 – Rozvoj inovačních firem

Cíle finančního nástroje	<p>Cílem finančního nástroje je:</p> <p>a) zvýšit nabídku dostupného financování pro realizaci projektů realizovaných na území hl. m. Prahy založených na využití výsledků výzkumu pro účely nabídky výroby produktů a (nebo) poskytování služeb</p> <p>b) zvýšit nabídku dostupného financování pro realizaci projektů realizovaných na území hl. města Prahy inovačními podnikateli s krátkou podnikatelskou historií.</p> <p>Aktualizace listopad 2018</p> <p>c) zvýšit nabídku dostupného financování pro projekty v oblasti energetické efektivity a obnovitelných zdrojů.</p>
Definice a kritéria způsobilých projektů	<p>Konečným příjemcem mohou být inovační podnikatelé (MSP) v počátečních obdobích jejich životního cyklu. Nesmí jít o financování podniků v obtížích.</p> <p>Aktualizace listopad 2018</p> <p>Konečným příjemcem mohou být inovační podnikatelé (MSP) v počátečních obdobích jejich životního cyklu – tj. uzavřena maximálně tři účetní období – nebo etablované MSP, které však nemají více než 7 let od prvního komerčního prodeje. Nesmí jít o financování podniků v obtížích.</p>
Forma podpory	<p>Zvýhodněný úvěr se sníženou úrokovou sazbou, delší dobou splatnosti, delším odkladem splátek jistiny či zvýhodněný úvěr s finančním příspěvkem</p>
Výše podpory	<p>Zvýhodněný úvěr je poskytován na max. 90 % způsobilých výdajů projektu, minimálně 1 mil. Kč, maximálně 10 mil. Kč. Průměrná výše podpořeného projektu je odhadována na 7 až 10 mil. Kč</p> <p>Aktualizace listopad 2018</p> <p>Zvýhodněný úvěr je poskytován pro:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Podniky s krátkou historií (750 tis–3 mil. až na 90 % způsobilých výdajů projektu)2. Podniky s historií (1 mil–15 mil. Kč, až na 50 % způsobilých výdajů). Průměrná výše podpory je odhadována na 7 mil. Kč na základě zkušeností z obdobného finančního nástroje Expanze OP PIK.

Základní parametry poskytované podpory	<p>Zvýhodněný úvěr by měl být poskytován spolu s komerčním úvěrem soukromé úvěrující instituce a spolufinancováním konečného příjemce. Podíl komerčního úvěru je doporučen na úrovni 50–100 % zvýhodněného úvěru.</p> <p>Aktualizace listopad 2018</p> <p>Zvýhodněný úvěr by měl být poskytován spolu s komerčním úvěrem soukromé úvěrující instituce a spolufinancováním konečného příjemce. Pro</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Podniky s krátkou historií (až na 90 % způsobilých výdajů projektu) 4. Podniky s historií (až na 50 % způsobilých výdajů projektu) <p>Tohoto poměru bude dosaženo minimálním požadovaným podílem soukromého spolufinancování a maximálním podílem zvýhodněného úvěru. V případě začínajících podnikatelů (podnik s krátkou historií) a zvýhodněných úvěrů do 3 mil. Kč nemusí být komerční úvěr vyžadován.</p>
Kroky vedoucí k zapojení potenciálních spoluinvestorů	Preferenční odměňování není potřebné
Očekávaná alokace	<p>Pro úvěrový FN doporučujeme alokovat prostředky v objemu 520 mil. Kč</p> <p>Aktualizace listopad 2018</p> <p>Pro úvěrový FN doporučujeme alokovat prostředky v objemu 400 mil. Kč</p>

6.2 Prověření možností implementace navrhovaných FN

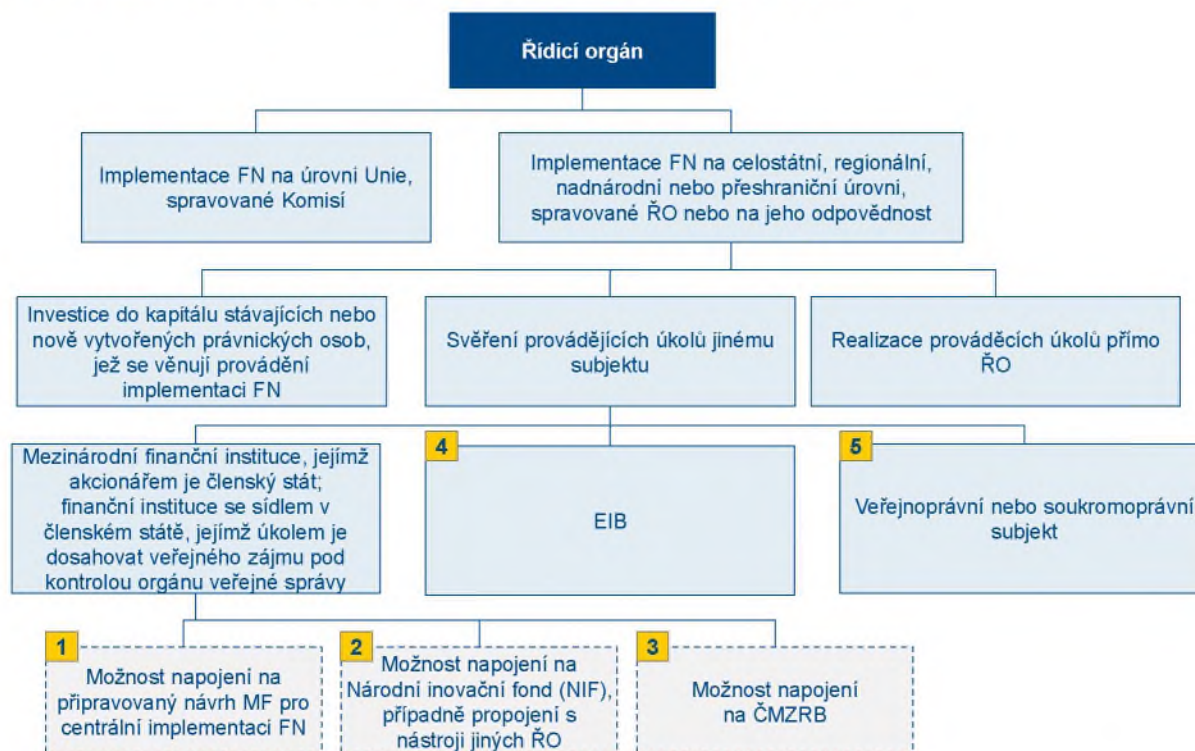
Předmětem této kapitoly je analýza možností implementačního uspořádání navrhovaných FN. Kapitola je zpracována v souladu s požadavky zadavatele (MHMP), který v zadávací dokumentaci k zakázce přesně definoval oblasti, jež musí být předmětem prověření možností implementace FN. Jedná se o možnosti uvedené na následujícím obrázku.

Obrázek 25 – Možnosti implementace FN pro další analýzu dle zadávací dokumentace

Možnosti implementace FN pro další analýzu		Kapitola
1	Možnost napojení na připravovaný návrh centrální implementace FN (Centrální správa finančních nástrojů v programovém období 2014 – 2020 připravovaná MF ČR)	5.2.1
2	Možnost napojení na Národní inovační fond v gesci MPO	5.2.2
3	Možnost pověření Českomoravské záruční a rozvojové banky	5.2.3
4	Možnost pověření Evropské investiční banky / Evropského investičního fondu správou FN	5.2.4
5	Možnost ŘO OP PPR realizovat soutěž na správce FN	5.2.5

Zadání zadavatele pro analýzu možností implementace FN je v souladu s čl. 38 obecného nařízení, které definuje jednotlivé možnosti implementačního uspořádání. Jak je naznačeno na následujícím obrázku, FN mohou být dle čl. 38 odst. 4 obecného nařízení implementovány na úrovni Unie, spravované Komisí nebo mohou být implementovány na celostátní, regionální, nadnárodní nebo přeshraniční úrovni, spravované ŘO nebo na jeho odpovědnost.

Obrázek 26 – Možnosti implementačního uspořádání dle obecného nařízení

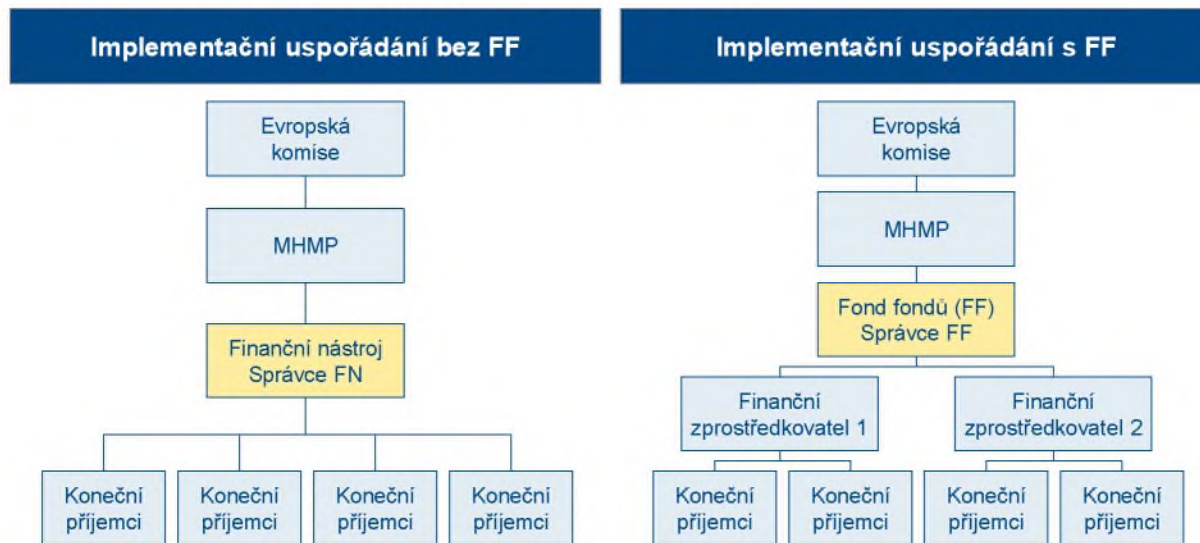

Implementace FN může být svěřena mezinárodní finanční instituci a finanční instituci se sídlem v členském státě, skupině EIB či veřejnoprávnímu a soukromoprávnímu subjektu. Dle čl. 37 odst. 1 obecného nařízení musí řídicí orgán při výběru subjektů provádějících FN²⁶ dodržovat platné právní předpisy, zejména pak předpisy, které upravují poskytování státní podpory a zadávání veřejných zakázek. Dle čl. 38 odst. 4 obecného nařízení musí subjekty provádějící FN zajistit soulad s platnými právními předpisy (včetně předpisů zadávání veřejných zakázek). Výběr finančních zprostředkovatelů musí dle čl. 38 odst. 5 obecného nařízení opakovat zásady Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) probíhat prostřednictvím otevřených, transparentních, přiměřených a nediskriminačních postupů, při kterých je vyloučen střet zájmů.

Struktura, prostřednictvím níž budou FN implementovány, může být buď **dvoustupňová** (při zapojení Fondu fondů) či **jednostupňová** (pouze úroveň FN). Nastavení systému může být od plné **centralizace** (jednotlivé ŘO využívají stejnou implementační strukturu) až po úplnou **decentralizaci** (jednotlivé ŘO implementují FN samostatně). Fond fondů může být spravován stejným subjektem jako FN (čl. 13 odst. 4 Aktu v přenesené pravomoci č. 480/2014). V takovém případě je správce fondu fondů a FN stejná právnická osoba.

²⁶ Tímto jsou myšleny subjekty provádějící fond fondů i finanční zprostředkovatelé, tj. subjekty provádějící produkty specifických FN.

Obrázek 27 – Implementačního uspořádání s a bez fondů fondů (FF)

Náklady a poplatky spojené s řízením

V případě subjektů provádějících FN, který poskytuje financování dle čl. 37 odst. 7 obecného nařízení, nesmí být ze strukturálních fondů uhrazeny náklady a poplatky spojené s řízením, které lze vykázat jako způsobilé výdaje podle čl. 42 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení, které překračují jednu z následujících podmínek²⁷:

- Základní odměnu, která se vypočte u FN poskytujícího kapitál jako 2,5 % za rok v prvních 24 měsících od podpisu dohody o financování a následně 1 % za rok z příspěvků z programu vyčleněných dle dohody o financování, vypočtených poměrným dílem ode dne podpisu příslušné dohody o financování až do konce období způsobilosti, do zpětné úhrady příspěvků ŘO nebo do fondu fondů, nebo do data ukončení podle toho, co nastane dříve
- Výkonnostní odměnu, která se vypočte u FN poskytujícího kapitál jako 2,5 % za rok z příspěvků z programu uhrazených dle čl. 42 odst. 1 písm. a) obecného nařízení konečným příjemcům ve formě kapitálu a z reinvestovaných zdrojů připadajících na příspěvky z programu, které teprve mají být do FN vráceny, vypočtených poměrným dílem ode dne platby konečnému příjemci až do zaplacení investice, do konce postupu zpětného získávání v případě odpisů, nebo do konce období způsobilosti podle toho, co nastane dříve

Souhrnná částka nákladů a poplatků spojených s řízením v průběhu období způsobilosti stanoveného v čl. 65 odst. 2 obecného nařízení nesmí přesáhnout u FN poskytujícího kapitál 20 % celkové výše příspěvků z programu vyplacených do FN.

Níže uvedená tabulka shrnuje náklady a poplatky spojené s řízením pro subjekty implementující kapitálové nástroje.

²⁷ V případě, že způsobilé náklady a poplatky nesplní jednu z těchto podmínek, jsou tyto náklady a poplatky hrazeny např. ŘO

Tabulka 39 – Výše prahových hodnot nákladů na správu pro správce kapitálového FN

Subjekt	Souhrnná částka nákladů a poplatků spojených s řízením	Základní odměna	Výkonnostní odměna
Správce kapitálového FN	20 %	Během prvních 24 měsíců ²⁸ 2,5 % ²⁹	2,5 %
		Následující roky 1 % ²⁹	2,5 %

Specifika OP PPR

OP PPR se v porovnání s ostatními operačními programy v ČR vyznačuje určitými specifiky. Ty se odrážejí i ve způsobu, jakým mohou být finanční prostředky převáděny z ŘO do FN. V podmínkách ČR jsou operační programy předfinancovány ze státního rozpočtu. Pro všechny operační programy s výjimkou OP PPR platí, že výdaje státního rozpočtu jsou upraveny dle zákona č. 218/2000 Sb., který byl novelizován s ohledem na návratnou povahu výdajů. Tato novelizace tak umožňuje ze státního rozpočtu hradit nově i výdaje do FN nebo FF v souladu s uzavřenou dohodou o financování.

OP PPR však podléhá zákonu č. 250/2000, který podobnou novelizací jako zákon č. 218/2000 ještě neprošel a ani se jeho novelizace nepředpokládá. Tento zákon tak přímo neumožňuje převádět prostředky do FN nebo FF. V minulém operačním období (2007–2013) však byly v rámci Regionálního operačního programu (ROP) Moravskoslezsko na základě téhož zákona jako v případě OP PPR převedeny prostředky do FN v rámci programu JESSICA. Na základě této historické zkušenosti zpracovatel studie předpokládá, že je možné stejný postup využít i v případě OP PPR. Tento postup byl ze strany ŘO OP PPR prověřen se zástupci MF ČR a byl podroben detailní právní analýze. Obdržená stanoviska potvrdily možnost využití tohoto zákona pro převod prostředků do FN a FF.

V následující části kapitoly 6.2 jsou rozpracovány jednotlivé možnosti implementačního uspořádání navrhovaných FN v rámci OP PPR. Informace v dalších kapitolách ve značné míře vychází ze závěrů studie proveditelnosti Národního inovačního fondu z června roku 2015.

6.2.1 Možnost napojení na připravovaný návrh centrální implementace FN

V rámci usnesení vlády č. 85/2015 byl přijat materiál „Finanční nástroje jako forma zajištění financování projektů v programovém období 2014–2020“, který předpokládá zapojení ČMZRB jako správce fondu fondů. Zmíněný materiál řeší implementaci FN na národní úrovni především z hlediska technického řešení samotné implementace. Dále analyzuje jednotlivá řešení, která připadají v úvahu, přičemž bylo shledáno jako vhodné centralizované řešení implementace FN při využití ČMZRB jako správce fondu fondů. Zmíněný materiál také navrhuje kroky, které mají vést ke kapitálovému posílení ČMZRB a její aktivizaci, a to při rozdělení do následujících oblastí:

- Centralizace FN na podporu hospodářského růstu
- Rozšíření portfolia činností ČMZRB
- Diverzifikace externích zdrojů financování
- Zintenzivnění využití interních zdrojů banky

Zároveň v květnu 2016 MFČR společně s MPO a MMR předložilo materiál „Centralizovaná správa finančních nástrojů v programovém období 2014–2020 a aktivizace ČMZRB jako národní rozvojové banky“, který navrhuje vznik investičního fondu s proměnným základním kapitálem Český investiční

²⁸ Toto se vztahuje na období po podpisu dohody o financování

²⁹ Základní odměna navázaná na výši prostředků vyčleněných pro příslušný FN

fond, a.s. (ČIF). Oproti původním předpokladům tento materiál zvažuje návrh širšího využití NIF IS, kdy ČIF by byl spravován NIF IS.

Aktuální stav přípravy centrální varianty vyústil do situace, kdy není pravděpodobné, že by centrální varianta implementace FN byla dokončena před rokem 2020 a byla by tedy použitelná ještě v rámci probíhající programového období 2014–2020. Z tohoto důvodu není centrální varianta předmětem další analýzy.

6.2.2 Možnost napojení na Národní inovační fond v gesci MPO

Druhá varianta implementačního uspořádání FN pracuje s konceptem, kdy nově založená společnost NIF investiční společnost, a.s. (NIF IS) bude zajišťovat řízení struktury Národního inovačního fondu (NIF). Na základě komunikace se zástupci MPO v průběhu května se zahájení činnosti NIF předběžně předpokládá na třetí kvartál roku 2017. NIF investiční společnost, a.s. bude 100% vlastněna Českou republikou, zastoupenou MPO a činnost tedy bude řízena státem. Zároveň bude podléhat dohledu ČNB. Investiční společnost bude spravovat investiční fondy NIF v souladu se zákonem č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů. Tím bude zajištěno jak řízení dle zásad corporate governance, tak i transparentnost této společnosti.

Pro úspěch NIF je zásadní spolupráce s profesionálními soukromými investory a zároveň dostatečný počet vhodných projektů se zájmem o kapitálový vstup. Stejně tak je ale klíčové i obsazení pozic v managementu NIF manažery s potřebnou kvalifikací a zkušenostmi (např. pomocí výběrového řízení). V rámci NIF bude zřízena **investiční rada**, ve které by měli být zastoupeni jak např. odborníci a zahraniční podnikatelé nominovaní MPO, dalšími řídicími orgány (MHMP) a významnými koinvestory, tak i managementem fondu. Úkolem investiční rady bude odborně zhodnocovat vývoj fungování NIF a fungovat jako poradní orgán.

Investováním NIF ve spolupráci se soukromými subjekty dojde nejen k synergii se soukromým investičním sektorem a podpoře jeho růstu, ale také k tržní validaci výběru rentabilních projektů. **Cílem NIF je primárně rozšířit investiční možnosti soukromého kapitálu.** Aby k tomuto docházelo, NIF bude moci **přijmout nižší než tržně akceptovatelnou míru zhodnocení** a motivovat soukromé spoluinvestory **vstupovat do rizikovějších projektů na základě preferenčního rozdělení zisku.** V odůvodněných případech bude NIF ochoten **investovat do projektů s vyšší rizikovostí a do oblastí, kde v současnosti soukromí investoři nejsou příliš aktivní.** NIF bude také sloužit jako místo, kde bude docházet k **akumulaci know-how v oblasti rizikového kapitálu na národní úrovni.**

V programovém období 2014–2020 je zároveň v rámci OP PIK počítáno s **EIF jako se správcem fondu fondů a s jako implementačním subjektem** kapitálového FN zaměřeného na investice do fondů. Díky tomu bude docházet i k přenosu know-how mezi EIF a NIF IS tak, jak je znázorněno na schématu v kapitole 6.2.5.

Pro stávající programové období 2014–2020 je plánováno, že NIF IS bude vystupovat jako implementační subjekt FN proof-of-concept a rizikový kapitál (konkrétně koinvestice do startupů). V případě, že by OP PPR bylo přímo zapojeno do struktury NIF, resp., že prostředky OP PPR by byly spravovány NIF IS, bylo by dosaženo významných synergií s OP PIK. To je také klíčové pro samotnou implementaci rizikového kapitálu v rámci OP PIK vzhledem k tomu, že v Praze je v rámci ČR největší koncentrace inovativních podniků v rozvojové fázi a OP PIK ve své ex-ante analýze také počítá s možnou koordinací FN navržených v rámci OP PPR.

V době přípravy studie je již ukončeno výběrové řízení na obsazení manažerských pozic / investiční rady NIF IS. Tyto pozice byly uděleny způsobilým osobám se zkušenostmi z PE a VC fondů, investic a bankovníctví. Na základě diskusí se zástupci MPO bude ohodnocení manažerů v rámci NIF IS obsahovat také výkonnostní složku. V souvislosti s obsazením investiční rady byla již podána žádost o

získání licence od ČNB. Ta by měla být udělena **na podzim roku 2017**, s čímž se pojí také **zahájení činnosti NIF IS**.

Není obvyklé vkládat prostředky ze dvou operačních programů do jednoho nástroje, a tak by bylo při napojení na NIF nutné nastavit specifická pravidla týkající se odděleného účtování, vkladů a reportování pro OP PIK a OP PPR. Zároveň by při napojení na NIF bylo nutné definovat právní akt, na základě kterého kterým budou svěřeny/předány kompetence pro realizaci FN, případně bude třeba určit obdobný právní akt mezi ŘO OP PPR a OP PIK. Tyto úlohy by mohla plnit **dohoda o financování**, tedy smlouva upravující podmínky pro příspěvky z programu na FN. Tato smlouva by upravovala vztahy mezi ŘO a NIF IS jako správcem FN.

Problematika možnosti svěřeni správy FN NIF byla blíže diskutována se zástupci Evropské komise, kteří potvrdili, že vhodným řešením je **využití inter-administrativní (správní) spolupráce** definované ve sdělení Komise „Pokyny pro členské státy k výběru subjektů provádějících finanční nástroje“ (2016/C 276/01) reflektovaného i v par. 12 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek. Přehled ustanovení/podmínek pro využití institutu inter-administrativní (správní) spolupráce dle pokynů EK je součástí přílohy č. 4 tohoto dokumentu.

Provoz NIF bude financován zejména poplatky za správu (management costs and fees) hrazenými dle obecného nařízení přímo z FN. Před tím, než vznikne NIF IS a bude podepsána dohoda o financování, bude projekt NIF pravděpodobně financován prostřednictvím technické podpory OP PIK a ze státního rozpočtu.

V rámci projektu NIF jsou dle studie proveditelnosti Národního inovačního fondu z června roku 2015 stanoveny následující cíle:

- Zaručit návratnost investovaných finančních prostředků
- Vytvořit podpůrnou síť kontaktů NIF Network propojující aktéry inovačního ekosystému
- Do konce roku 2020 dosáhnout objemu nových investic rizikového kapitálu v ČR v celkové výši 10 mil. EUR/rok
- Do konce roku 2020 dosáhnout průměrného pákového efektu 1,6
- Do konce roku 2020 dosáhnout založení alespoň 4 nových soukromých fondů rizikového kapitálu v ČR
- Do konce roku 2023 dosáhnout alespoň jednoho exitu na veřejně obchodovaném trhu či alternativní obchodní platformě
- Do konce roku 2023 využít 65 mil. EUR z OP PIK prostřednictvím kapitálových a kvazikapitálových FN ve prospěch českých inovačních podniků a institucí VaV
- Do konce roku 2023 nainvestovat 82 mil. EUR (vč. soukromých zdrojů) do firem a výsledků VaV v ČR
- Do konce roku 2023 podpořit alespoň 90 projektů konečných příjemců
- Do konce roku 2023 díky FN provést projekty komercializace výzkumu a vývoje minimálně na 5 veřejných výzkumných organizacích

Následující tabulka zobrazuje SWOT analýzu varianty, kdy by správcem FN v rámci OP PPR byl NIF.

Tabulka 40 – SWOT analýza možnosti implementace FN prostřednictvím NIF

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dosud chybějící instituce v okruhu státní správy, kde bude docházet k akumulaci nutného know-how ▪ Předpoklad možnosti využití ustanovení o „horizontální spolupráci“ vylučující potřebu realizace výběrového řízení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nutnost dodržování specifických pravidel (oddělené účtování, vklady a reportování pro OP PIK a OP PPR)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Akumulace know-how v oblasti rizikového kapitálu využitelného i po skončení programového období (a to i díky plánované spolupráci s EIF) ▪ Možné synergie díky plánovanému zapojení NIF IS v rámci OP PIK (programy proof-of-concept a rizikový kapitál) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Případný nedostatek kvalifikovaných lidských zdrojů pro obsazení managementu NIF IS

Aktualizace listopad 2018

Usnesením vlády č. 343 ze dne ze dne 30. 5. 2018 byl projekt Národního inovačního fondu (NIF) ukončen. S ohledem na toto rozhodnutí není nadále možné uvažovat o NIF jako o správci doporučených finančních nástrojů.

6.2.3 Možnost pověření Českomoravské záruční a rozvojové banky

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., jejímž jediným akcionářem je od roku 2012 Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj, představuje další alternativu implementačního uspořádání navrhovaných FN. ČMZRB je rozvojovou bankou České republiky a klade si za cíl napomáhat v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu.

V současné době ČMZRB poskytuje především záruky za úvěry pro podnikatele, záruky a úvěry při podpoře exportu a jiné zvýhodněné úvěry pro podnikatele nebo obce. Díky těmto zkušenostem je ČMZRB pravděpodobně nejvíce specializovanou bankovní institucí v České republice v oblasti poskytování zvýhodněných úvěrů. Je vhodné zmínit i díky tomu bylo ČMZRB vybráno pro správu úvěrových a záručních FN pro podporu MSP v rámci OP PIK. Z tohoto pohledu je možno uvažovat o ČMZRB jako o možném správci navrhovaného úvěrového FN i v případě OP PPR, čímž by byla zajištěna plošná podpora v rámci všech regionů České republiky.

Obdobně jako u NIF lze i v případě ČMZRB předpokládat, že zadání zakázky na správu FN by mohlo probíhat bez nutnosti realizace výběrového řízení formou **inter-administrativní (správní) spolupráce** na základě ustavení par. 12 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek. Dle zpracovatele studie ČMZRB splňuje všechny podmínky uvedeného ustanovení, které je plně v souladu s bodem 3.6.2 Sdělení Komise, Pokyny pro členské státy k výběru subjektů provádějících finanční nástroje (2016/C 276/01). Tato skutečnost je v době přípravy studie projednávána se zástupci Evropské komise a čeká se na jejich vyjádření.

Aktualizace listopad 2018

V průběhu roku 2018 došlo prostřednictvím novely Obecného nařízení, tzv. „Omnibus regulation“ k udělení výjimky v podobě možnosti přímého zadání správy finančního nástroje subjektu, který je

ovládán státem/regionem, působí ve veřejném zájmu, nikoliv primárně za účelem dosahování zisku, a podléhá nezávislému dohledu. Po nabytí účinnosti zmíněné novely by tak mělo být dle právního názoru zadavatele možné navázat spolupráci mezi hl. m. Prahou a ČMZRB na implementaci FN. Z toho důvodu se spolupráce s ČMZRB jeví jako nejrealističtější a v současnosti tedy preferovaná varianta.

Výhodou správy FN prostřednictvím ČMZRB může být **rychlost implementace FN, dlouholeté zkušenosti ČMZRB s podporou financování podniků v ČR** a také **spolupráce s EIB a EIF³⁰**.

Obdobně jako v případě NIF, kompetence pro realizaci FN z OP PPR by byly ČMZRB svěřeny na základě **dohody o financování**, smlouvy upravující podmínky pro příspěvky z programu na FN. Tato smlouva by upravovala vztahy mezi ŘO a ČMZRB jako správcem FN.

Následující tabulka zobrazuje SWOT analýzu s hodnocením možnosti využití ČMZRB.

Tabulka 41 – SWOT analýza možnosti implementace FN prostřednictvím ČMZRB

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dlouholeté zkušenosti s finanční podporou podnikání v ČR formou zvýhodněných úvěrů ▪ Zkušenosti s financováním z EU (např. OP PIK, COSME) ▪ Instituce již existuje a není potřeba vybudovat kompetence ▪ Zkušenost spolupráce s EIB a EIF ▪ Předpoklad možnosti využití inter-administrativní spolupráce vylučující potřebu realizace výběrového řízení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Specializace pouze na úvěrové a záruční FN (v případě využití ČMZRB jako správce navrženého úvěrového FN by se nejednalo o slabou stránku)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozšíření oblastí zájmu a kompetencí instituce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Případná nutnost svěřeni správy FN na základě otevřené veřejné soutěže v případě negativního stanoviska EK k využití institutu inter-administrativní spolupráce <p>Aktualizace listopad 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Právní nejistota ohledně aplikace nařízení Omnibus v případě přímého zadání ČMZRB

6.2.4 Možnost nechat FN spravovat EIB / EIF

EIB / EIF má v oblasti rizikového kapitálu více jak 20leté zkušenosti získané v rámci správy národních fondů rizikového kapitálu např. na Slovensku, v Polsku, Bulharsku či Pobaltí. Díky těmto zkušenostem tak EIF disponuje standardizovaným nastavením struktury fondu, procesy investičního rozhodování a kvalifikovanými zaměstnanci.

Další výhodou pověření EIB / EIF prováděním FN je **eliminace potřeby realizace výběrového řízení**, jelikož tuto činnost lze EIB / EIF zadat přímo bez výběrového řízení. Pokud by ŘO zadal EIB / EIF

³⁰ V letech 2001 až 2003 spravovala ČMZRB prostředky EIB pro podporu projektů v oblasti dopravy a životního prostředí. V současné době spolupracuje ČMZRB s EIF v rámci programu COSME

provádění fondu fondů, EIB / EIF dále vybere finanční zprostředkovatele za účelem provádění FN na základě vlastních interních pravidel a postupů, které musí být v souladu se Smlouvou.³¹

Nespomou výhodou je také možnost **využití know-how** v oblasti implementace FN ze zdrojů rozpočtu EU (nejen z ESIF) a jeho následný přenos na národní úroveň. Další výhodou je možnost využití dobrého jména EIB / EIF jako důvěryhodného partnera, což by vedlo ke zvýšení kredibility celého systému a k většímu zapojení soukromých investorů a jejich zdrojů.

V neposlední řadě je výhodou možnosti využití EIB / EIF již výše zmíněná skutečnost, že **OP PIK počítá s EIF jako se správcem FF** a s jako implementačním subjektem kapitálového FN zaměřeného na investice do fondů. Paralelní struktura by pro sjednocení přístupu mezi oběma operačními programy mohla být využita i v rámci OP PPR, aby byla zajištěna plošná podpora v rámci všech regionů České republiky.

Situace, kdy by funkci správce fondu fondů zastupovala místní instituce a zároveň by funkci správce FN plnila EIB / EIF, by však představovala určité komplikace z hlediska stránky právní (uplatňování českých právních předpisů na úrovni fondu fondů a evropských na úrovni správce FN), ale také komunikační. Zajištění smluvních podmínek s EIB / EIF může být komplikované, a to v případě, že by byly použity podmínky, které nejsou v českém právním řádu obvyklé. Navíc, možnost ŘO ovlivnit znění smluvních podmínek může být limitována.

Rozdělení odpovědnosti za správu FN může být také problematické. ŘO dle legislativy odpovídá za to, že prostředky, které mu byly svěřeny, budou čerpány v souladu s právními předpisy. Dle čl. 37 obecného nařízení musí být zajištěno, že alokace prostředků z FN je ve shodě s cíli Programů, z nichž byly tyto prostředky vyčleněny. Aby se omezily případné komplikace, musí být jasně rozděleny kompetence tak, aby bylo zřejmé, do jaké míry ŘO může ovlivnit průběh daného FN.

Nevýhodou je **povinnost přejmout vlastní standardizované podmínky** spolupráce od EIB / EIF a komplikovaná evropsko-národní struktura.

Následující tabulka zobrazuje SWOT analýzu možnosti, kdy by správcem FN / FF byla EIB / EIF.

Tabulka 42 – SWOT analýza možnosti implementace FN prostřednictvím EIB / EIF

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Bohaté zkušenosti s implementací FN ze zdrojů rozpočtu EU Přípravná fáze může být urychlena díky možnosti svěřit implementační úkoly na základě přímého zadání bez nutnosti realizace výběrového řízení 	<ul style="list-style-type: none"> Případná delší doba přípravy Nutnost přistoupit na standardizované podmínky spolupráce Omezená možnost ŘO ovlivnit znění smluvních podmínek
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Přenos zkušeností mezinárodní finanční instituce Zvýšení kredibility díky silnému partnerovi vedoucí k získání důvěry dalších investorů S ohledem na využití EIF jako správce FF v rámci OP PIK, lze dosáhnout jednotného řešení pro celou ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ČR nemusí mít dostatek zkušeností v době exitu EIF nutných ke správě daného FN po tomto exitu

³¹ Sdělení Komise - Pokyny pro členské státy k výběru subjektů provádějících finanční nástroje (2016/C 276/01) články 3.2 a 3.3

Aktualizace listopad 2018

Usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1325 z 22. jednání dne 6. 6. 2017 byla spolupráce s Evropským investičním fondem (EIF) při implementaci finančních nástrojů odmítnuta. S ohledem na toto rozhodnutí není nadále možné uvažovat o EIF jako o správci doporučovaných finančních nástrojů.

6.2.5 Možnost ŘO spravovat FN prostřednictvím správce vybraného veřejnou soutěží

S výjimkou situací popsaných dále v textu a případech, kdy se ŘO dle čl. 37 odst. 4 písm. c) obecného nařízení rozhodne FN provádět přímo, musí ŘO při výběru subjektů provádějících FN postupovat v souladu s pravidly a zásadami pro zadávání veřejných zakázek ve smyslu zákona č. 134/2016 Sb. To musí být dodrženo i zprostředkujícími subjekty³² a subjekty provádějící FF, pokud jsou veřejnými zadavateli.

Zadávání veřejných zakázek musí probíhat v souladu se zásadami Smlouvy o fungování Evropské unie, zejména ve vztahu k volnému pohybu zboží, svobodě usazování a volnému pohybu služeb, i dalšími souvisejícími základními principy, jakými jsou zákaz diskriminace, rovné zacházení, transparentnost a přiměřenost.

Výběr orgánů provádějících finanční nástroje v souladu s ustanoveními směrnice 2004/18/ES nebo směrnice 2014/24/EU

Na veřejné zakázky přesahující určitý limit se vztahují směrnice o zadávání veřejných zakázek. V souvislosti se zakázkami na služby jsou v čl. 7 směrnice 2004/18/ES a čl. 4 směrnice 2014/24/EU zmíněny dva finanční limity³³, po jejichž překročení se odpovídající směrnice na veřejnou zakázku vztahuje:

- 135 000 EUR u veřejných zakázek na služby zadávaných veřejnými zadavateli uvedenými jako ústřední orgány státní správy v příloze I směrnice 2014/24/EU a v příloze IV směrnice 2004/18/ES
- 209 000 EUR u veřejných zakázek na dodávky a služby zadávané jinými druhy veřejných zadavatelů

Veřejným zadavatelem by měl být vybrán druh zadávacího řízení pro výběr subjektů provádějících FN. V případě velice složitých nákupů je možné najít ve směrnících o zadávání veřejných zakázek specifické druhy zadávacího řízení (např. soutěžní dialog nebo jednací řízení).

Aby došlo k omezení nutnosti provádět změny smluv a řídit budoucí změny v rozsahu svěřených úkolů, může veřejný zadavatel použít rámcovou dohodu. Ta poskytuje v případě řízení zakázek na poskytování finančních služeb do určité míry flexibilitu, protože umožňuje upravovat objem služeb dle potřeb veřejného zadavatele a/nebo příjemců. Dle čl. 33 odst. 1 směrnice 2014/24/EU nesmí doba platnosti rámcové dohody překročit 4 roky, až na výjimečné a náležitě odůvodněné případy.

Dle platné judikatury jsou změny smlouvy na veřejnou zakázku dle směrnice 2004/18/ES možné pouze v situaci, kdy byla tato informace uvedena v oznámení o vypsání zadávacího řízení pro všechny případné zájemce a pokud změny byly upraveny v původní zadávací dokumentaci v přesných, jednoznačných a jasných ustanoveních o změnách. Směrnice 2014/24/EU uvádí situace, kdy je možné,

³² Zprostředkující subjekt je dle čl. 2 odst. 18 nařízení o společných ustanoveních „jakýkoliv veřejný nebo soukromý subjekt, za jehož činnost odpovídá řídicí nebo certifikační orgán, nebo který z pověření takového orgánu plní povinnosti vůči příjemcům provádějícím operace“.

³³ Dle čl. 7 směrnice 2004/18/ES a čl. 4 směrnice 2014/24/EU platí tyto finanční limity pro odhadovanou hodnotu služeb poskytnutých subjektem provádějícím bez daně z přidané hodnoty. Dle čl. 6 směrnice 2014/24/EU jsou tyto finanční limity každé dva roky upraveny.

při splnění konkrétních podmínek uvedených v čl. 72 této směrnice, provést změny smluv na veřejné zakázky bez nového zadávacího řízení.

Výběr orgánů provádějících FN v souladu se zásadami Smlouvy o fungování EU

V případě, že zakázka nedosahuje finančních limitů stanovených v předešlé podkapitole, ale tato zakázka představuje přeshraniční zájem, musí být subjekt provádějící FN vybrány v souladu se zásadami Smlouvy o fungování EU. To, zda daná zakázka představuje přeshraniční zájem, posuzuje zadavatel na základě vyhodnocení jednotlivých okolností případu (např. technických charakteristik zakázky, předmětu zakázky apod.).

Zásady Smlouvy o fungování EU, které je nutné dodržovat, zahrnují svobodu usazování, volný pohyb zboží a služeb, zákaz diskriminace, rovné zacházení, přiměřenost, transparentnost a vzájemné uznávání. Požadavky vyplývající z těchto zásad jsou uvedeny v interpretačním sdělení vydaným Komisí nazvaným „Právní předpisy Společenství použitelné pro zadávání zakázek, na které se plně nebo částečně nevztahují směrnice o zadávání veřejných zakázek“ z 23. června 2006.

Zhodnocení varianty se správcem FN vybraného veřejnou soutěží

Subjekty, které se mohou stát správcem FN vybraným veřejnou soutěží jsou:

- Veřejnoprávní subjekty
- Soukromoprávní subjekty (např. banky, fondy rizikového kapitálu či private equity fondy)

Mezi hlavní výhody zapojení komerčních bank patří vysoké pokrytí České republiky vzhledem k jejich síti poboček a také přenos jejich specifického know-how především v oblasti poskytování úvěrového financování.

Další možností je zapojení fondu rizikového kapitálu či private equity fondu. Výhodou zapojení těchto subjektů je jejich zkušenost s kapitálovými investicemi a znalost českého prostředí. S tím souvisí i další výhoda, kterou je potenciální poskytnutí nejen finančních prostředků v podobě kapitálové investice, ale i znalostí, zkušeností nebo obchodní kontakty (poskytnutí tzv. smart money). Potenciální nevýhodou je velikost daného subjektu, jeho nedostatečná kapacita potřebná pro implementaci kapitálového FN či neexistence efektivního interního kontrolního systému.

Mezi výhody této varianty se řadí potenciální úspora nákladů a poplatků za správu. Další výhodou by v případě zapojení soukromého subjektu jako správce FN byla potenciální kvazi-PPP spolupráce státu a tohoto subjektu a z ní plynoucí vzájemný přenos know-how.

Mezi rizika svěřením správy FN subjektu vybranému veřejnou soutěží je možné zpoždění v harmonogramu plynoucí z výběru příjemce pro FN v otevřeném zadávacím řízení, které může mít za následek až nerealizování FN. V období 2011 – 2013 připravovalo MPO v rámci OP PI projekt „Seed fond“. Na začátku roku 2013 byl na základě výsledků otevřeného zadávacího řízení vybrán depozitář a správce fondu. Jeden z uchazečů o veřejnou zakázku na správu majetku fondu, který byl vyloučen, podal stížnost v dubnu 2013. To vedlo k zahájení správního řízení před ÚOHS. O rok později bylo zadávací řízení na správce zrušeno, mj. z důvodu zmíněného dlouho trvajících správního řízení, které bylo ukončeno až v říjnu 2014 pro bezpředmětnost. ŘO poté přesměroval prostředky původně určené na implementaci Seed fondu do dotačních programů podpory OP PI. Stejně tak i zkušenosti s přípravou úvěrových nástrojů JESSICA ROP Střední Morava a OP PK z období 2007 – 2013 naznačují potenciální rizika spojená se zpožděním v harmonogramu při výběru správce v otevřeném zadávacím řízení. Ani tento FN nebyl spuštěn. Dalším rizikem je potenciálně nižší kvalita služeb či nedostatek subjektů na českém trhu s požadovanými znalostmi a zkušenostmi.

Následující tabulka zobrazuje SWOT analýzu možnosti správy FN subjektem vybraným veřejnou soutěží.

Tabulka 43 – SWOT analýza možnosti implementace FN subjektem vybraným ve veřejné soutěži

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Možné nižší náklady a poplatky za správu Znalost českého prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Může dojít ke zpoždění implementace FN vzhledem k výběru správce v otevřeném zadávacím řízení (viz zkušenosti s přípravou Seed fondu OP PI a přípravy úvěrových nástrojů JESSICA ROP Střední Morava a OP PK v období 2007 – 2013)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Kvazi-PPP spolupráce státu a soukromého správce FN, která může vést k vzájemnému přenosu zkušeností Nižší očekávané poplatky za správu oproti ostatním variantám 	<ul style="list-style-type: none"> Značné časové zpoždění přípravné fáze, které může vést až k ohrožení implementace Omezený počet subjektů na českém trhu s dostatečnými zkušenostmi nutnými pro správu FN Případná nižší kvalita služeb

6.2.6 Shrnutí závěrů analýzy možnosti implementace FN a doporučení

Na základě analýzy v předešlé podkapitole bylo provedeno zhodnocení jednotlivých variant, a to pomocí definování 4 kritérií, kterým byly přiděleny následující váhy:

- Rychlost implementace** (váha 40 %)
- Know-how** (váha 20 %)
- Využití synergii** (váha 20 %)
- Znalost českého prostředí** (váha 20 %)

Následně byla použita stupnice od 1 (vysoké hodnocení) do 3 (nízké hodnocení), kdy každé z variant (bez centrální varianty) bylo na základě výše uvedené analýzy přiděleno ohodnocení v rámci všech 4 kritérií.

Tabulka 44 – Vyhodnocení jednotlivých možností pro správu navrhovaných FN

Kritérium	Váha	Centrální varianta	NIF	ČMZRB	EIB / EIF	Soutěž
Správce FN	-	✓	✓	✓	-	✓
Rychlost implementace	40 %	-	1	1	2	3
Know-how	20 %	-	2	2	1	2
Využití synergii	20 %	-	1	2	2	3
Znalost českého prostředí	20 %	-	1	1	2	1
Vyhodnocení	-	-	1,2	1,4	1,8	2,4

Stupnice hodnocení: 1 – Vysoký(á) 2 – Střední 3 – Nízký(á)

Na základě výsledku tohoto zhodnocení zpracovatel studie navrhuje využít pro implementaci spojené navrhovaných FN následující možnosti jejich správy:

- NIF IS pro kapitálové FN zaměřené na projekty PoC a pro koinvestice do inovačních podniků**

- **EIF pro kapitálové FN využívající fond fondů pro investice do již existujících nebo nově založených fondů rizikového kapitálu**
- **ČMZRB pro úvěrové FN pro podporu více etablovaných MSP**

Toto na první pohled duplicitní řešení správy kapitálových FN prostřednictvím NIF IS a EIF lze podpořit následujícími hlavními argumenty:

- Řešení s EIF jako správcem FF může nejenom významně podpořit rozvoj inovací v rámci hl. m. Prahy, ale také celkově **nastartovat ekonomiku** prostřednictvím investic do případně nově vytvořených VC fondů zaměřených na nové oblasti (aktivity EIF v minulosti vedly k založení nových a úspěšných VC fondů)
- Rozdělení implementace FN mezi více subjektů slouží jako **záložní řešení pro případ, kdyby jedno z řešení z jakýchkoliv důvodů nabralo zpoždění nebo by došlo k úplnému ukončení jeho příprav.** Druhý subjekt by tak v takovémto případě zaručil čerpání alokovaných prostředků (neplatí pro projekty typu PoC, jejichž financování se předpokládá pouze prostřednictvím NIF IS)

Podpůrným argumentem pro výběr tohoto řešení je také fakt, že **identický přístup je navržen v rámci OP PIK.** K zajištění jednotných podmínek financování napříč všemi regiony ČR je vhodné, aby OP PPR využilo tohoto rozdělení správy FN.

Pro jednotlivé správce FN navrhuje následující alokaci:

- **NIF IS – 324 až 441 mil. Kč** obsahující podporu prostřednictvím kapitálových FN pro podporované aktivity 1.1.1 (projekty typu proof-of-concept) a 1.2.3 (rozvoj inovačních firem v počátečních fázích podnikání). Alokaci na horní hranici rozmezí doporučuje rozšířit až v případě ověření úspěšného fungování FN v průběhu uskutečněných výzev
- **EIF – 272 mil. Kč** pro kapitálové FN v rámci podporované aktivity 1.2.3
- **ČMZRB – 141 až 496 mil. Kč** pro úvěrové FN v rámci podporované aktivity 1.2.3. Zpracovatel studie doporučuje nejprve alokovat přibližně 250 mil. Kč a případně alokaci navýšit v případě ověření úspěšného fungování FN v průběhu uskutečněných výzev

Aktualizace listopad 2018

Z hlediska formy podpory je možné v případě aktivity 1.2.3 uvažovat jak o kapitálovém, tak o dluhovém finančním nástroji. V rámci OP PPR je však nutné uvážit vhodnou formu finančního nástroje při existujících omezeních, blíže popsanych v rámci poznámek ke kapitole 5 a 6.

Z hlediska kapitálových vstupů je tento faktor velmi důležitý. V zásadě existují dva způsoby, jak lze kapitálově podpořit investice do MSP, a to prostřednictvím fondu fondů a prostřednictvím přímých investic. Územní zaměření výhradně na hl. m. Prahu je významným omezujícím faktorem pro fond fondů. Potenciální finanční zprostředkovatelé z řad manažerů fondů rizikového kapitálu působících v České republice nepracují s takovým regionálním omezením při hledání vhodných investic, zaměřují se spíše např. na Českou republiku a Slovensko, případně též další země střední a východní Evropy, což potvrzují mj. údaje z CVCA (Czech Venture Capital and Private Equity Association). Vytvořená struktura fondu fondů by tak byla pro potenciální finanční zprostředkovatele příliš omezená a komplikovaná.

Pro přímé kapitálové investice nebo koinvestice do MSP v tuto chvíli v České republice chybí vhodný správce, kterým měl být NIF ve formě investiční společnosti, avšak NIF byl usnesením vlády ČR č. 343 zrušen. Funkční taktéž není tzv. centrální varianta implementace finančních nástrojů, která rovněž měla disponovat vhodnou strukturou pro provádění přímých investic.

Z hlediska podpory ve formě zvýhodněných úvěrů není územní hledisko tak zásadní. Je však velmi podstatné zvážit celkovou alokaci tak, aby došlo k efektivnímu využití prostředků ESIF s ohledem na dostupnou absorpční kapacitu.

Jako určitý základ představy o absorpční kapacitě pro dluhový nástroj OP PPR pro začínající podniky mohou posloužit data o podpoře ČMZRB na území hl. m. Prahy ve formě záruk, které ukazuje výše tabulka č. 23. Z rozhovorů se zástupci ČMZRB vyplynulo, že záruky jsou poskytovány MSP v kategorii sledované pohledávky, tedy jde o skupinu MSP, které mají ztížený přístup k financování s ohledem na rané stádium podnikání. Rámcová kalkulace absorpční kapacity převyšuje odhadovaný podíl začínajících podniků na celkovém objemu plánovaných úvěrů pro MSP (kapitola 5.2.4.1).

S ohledem na výše uvedená omezení je doporučeno využít v OP PPR v S aktivitě C 1.2.3 finanční nástroj spočívající v poskytování zvýhodněných úvěrů a na tento finanční nástroj použít celou dostupnou alokaci 400 mil. Kč prostřednictvím ČMZRB jako správce FN. Částka 400 mil. Kč může být v budoucnu v případě vysoké poptávky navýšena. Zároveň doporučujeme celou tuto částku alokovat mezi všechny potenciální příjemce podpory v rámci aktivity 1.2.3 bez dalšího rozlišování mezi začínajícími a etablovanými podniky.

Podmínky pro spolupráci s NIF

Jak již bylo výše zmíněno, svěřením implementačních úkolů NIF IS navrhuje zpracovatel studie provést na základě ustanovení o inter-administrativní (správní) spolupráci dle par. 12 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek resp. dle bodu 3.6.2 Sdělení Komise, Pokyny pro členské státy k výběru subjektů provádějících finanční nástroje (2016/C 276/01). V době přípravy studie již ŘO OP PPR obdržel stanovisko ze strany EK, které potvrzuje možnost využití institutu inter-administrativní spolupráce v případě svěřením správy FN NIF IS.

S ohledem na aktuální stav příprav zahájení činnosti NIF a možné komplikace, které by hypoteticky oddálit zahájení jeho činnosti plánované na druhou polovinu roku 2017, doporučuje zpracovatel studie **úzkou koordinaci mezi zástupci ŘO OP PPR a MPO**. V případě, že by zahájení činnosti NIF mělo být ohroženo, nebo délka přípravní fáze přesáhla únosnou dobu, musí být zástupci ŘO OP PPR **informováni v dostatečném předstihu** a případně rozhodnout zvolení alternativní možnosti implementačního uspořádání FN v rámci OP PPR. Za tímto účelem je potřeba nominovat zástupce ŘO OP PPR, který bude průběžně monitorovat aktuální situaci ohledně příprav zahájení činnosti NIF, účastnit se všech relevantních jednání souvisejících se zahájením činnosti NIF a bude identifikovat rizika, která mohou ohrozit zahájení poskytování FN z OP PPR ve stanovém termínu.

Podmínky pro spolupráci s EIF

Vzhledem ke specifickému statutu EIF může ŘO OP PPR svěřit správu FF EIF přímo bez výběrového řízení na základě dohody o financování.

Podmínky pro spolupráci s ČMZRB

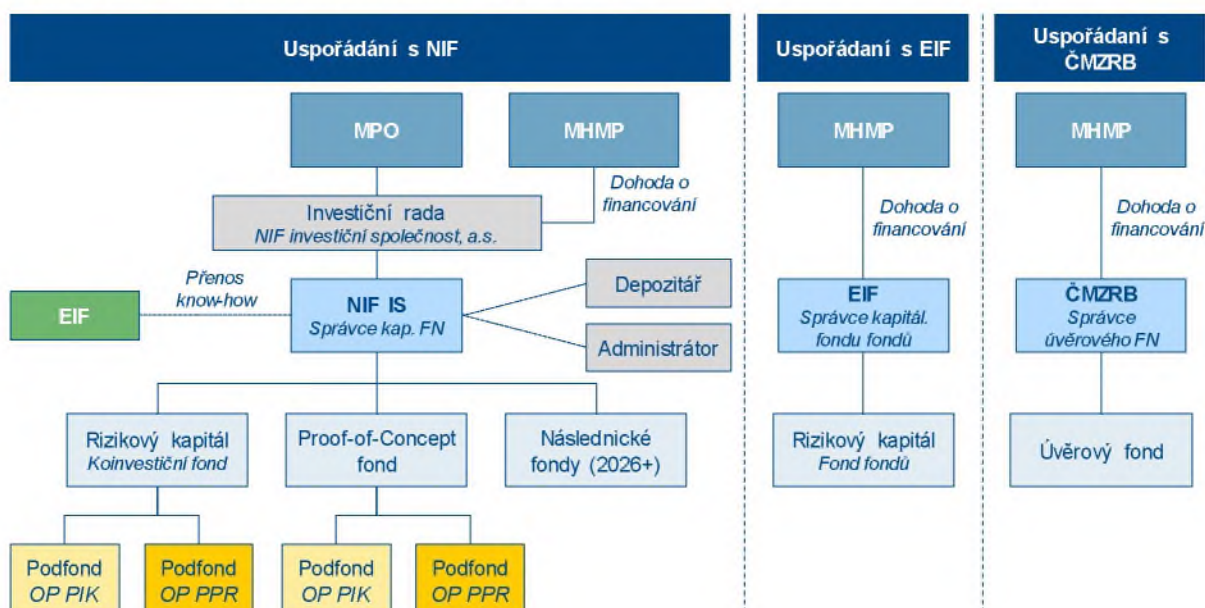
Stejně jako v případě NIF IS je pro svěřením správy úvěrového FN ČMZRB uvažováno o využití inter-administrativní (správní) spolupráce dle par. 12 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek resp. dle bodu 3.6.2 Sdělení Komise, Pokyny pro členské státy k výběru subjektů provádějících finanční nástroje (2016/C 276/01). ŘO OP PPR již zaslal EK požadavek, který by potvrdil možnost využití tohoto institutu. Dle zpracovatele studie splňuje ČMZRB všechny požadavky.

Návrh implementační struktury

Zpracovatel studie navrhuje pro FN pro projekty PoC a pro koinvestice do inovačních podniků využít současné implementační schéma v rámci NIF. Pro investice do již existujících nebo nově založených

fondů rizikového kapitálu pak zpracovatel studie doporučuje uspořádání s využitím fondu fondů ve správě EIF. Navrhovaná implementační struktura je znázorněna na následujícím obrázku.

Obrázek 28 – Navrhované implementační uspořádání FN

V případě **uspořádání s NIF** je touto dobou již zaváděný „distribuční kanál“ díky tomu, že v rámci OP PIK je plánované zapojení NIF IS jako správce koinvestičního fondu programu RIZIKOVÝ KAPITÁL a finančního nástroje PROOF-OF-CONCEPT, který by takto zastřešoval finanční prostředky poskytnuté jak v rámci OP PIK, tak i OP PPR. Další výhodou je spolupráce (alespoň v první fázi) NIF IS s EIF, díky které bude docházet k přenosu cenného know-how na národní úroveň. Toto implementační uspořádání je také výhodné vzhledem k tomu, že NIF IS bude vždy vystupovat jako spoluinvestor po boku soukromých investičních subjektů. Díky tomu dojde k aktivizaci soukromého kapitálu a k synergii se soukromým finančním/investičním sektorem.

Vzhledem k tomu, že vklad prostředků ze dvou operačních programů do jednoho nástroje není obvyklým postupem, bude muset být při napojení na NIF IS definován právní akt, kterým budou z ŘO OP PPR svěřeny/předány kompetence pro realizaci FN, případně bude třeba určit obdobný právní akt mezi ŘO OP PPR a OP PIK. Tuto úlohu by mohla plnit **dohoda o financování**, tedy smlouva upravující podmínky pro příspěvky z programu na FN. Tato smlouva by upravovala vztahy mezi ŘO a NIF IS jako správcem FN. V rámci této dohody o financování bude také nutno nastavit např. oddělené účtování, vklady a reportování pro zmíněné dva operační programy.

Uspořádání s fondem fondů spravovaného EIF do značné míry kopíruje strukturu navrženou v rámci OP PIK. Na základě dohody o financování mezi hl. m. Prahou a EIF bude proveden vklad prostředků do správy EIF, který dále sám vybere finanční zprostředkovatele z řad existujících nebo nově založených fondů rizikového kapitálu.

Uspořádání s ČMZRB je vhodné pro implementaci úvěrového FN v rámci podporované aktivity 1.2.3 se zaměřením na více etablované MSP. Toto uspořádání také do značné míry kopíruje podmínky v OP PIK.

6.3 Akční plán k zavedení finančních nástrojů

Výše uvedené návrhy jednotlivých FN a implementační struktury pouze rámcově naznačují další postup implementace FN v rámci OP PPR. Pro jejich úspěšnou implementaci bude potřeba učinit několik dílčích kroků, které společně tvoří akční plán, dle kterého by měl ŘO postupovat.

Akční plán vychází z navrhovaného napojení na struktury NIF IS. Postup implementace tak do značné míry závisí na rychlosti příprav NIF IS, jehož zpuštění je předběžně předpokládáno na podzim 2017. V ideálním případě by první výzvy mohly být vyhlášeny koncem roku 2017.

Aktualizace listopad 2018

Akční plán vychází ze zvolené implementační varianty, tedy ustavení úvěrového finančního nástroje v rámci ČMZRB.

Tabulka 45 – Akční plán k zavedení FN v OP PPR

#	Krok	Stav k říjnu 2018
1	Akceptace aktualizovaných výstupů ex-ante posouzení ŘO přijme aktualizované výstupy této verze Předběžného posouzení využití FN v Operačním programu Praha – pól růstu ČR v rámci politiky soudržnosti pro období 2014–2020.	Splněno
2	Předložení aktualizované zprávy ex-ante analýzy monitorovacímu výboru V souladu s požadavky obecného nařízení musí být předběžné posouzení FN předloženo monitorovacímu výboru, jehož úkolem je monitorovat provádění programu. V tomto případě je doporučeno s ohledem na následující krok předložit výboru také aktualizované posouzení.	Splněno
3	Rozhodnutí ŘO o implementaci navržených FN ŘO se rozhodne, zda budou výsledky ex-ante posouzení implementovány v plném rozsahu a reviduje plán výzev (ŘO nemá povinnost se řídit závěry ex-ante posouzení).	Splněno
4	Schválení kritérií výběru operací monitorovacím výborem programu Monitorovací výbor musí posoudit a schválit výběrová kritéria, na základě kterých bude vybrán subjekt/subjekty zajišťující správu FN.	Splněno
5	Zveřejnění aktualizace ex-ante posouzení FN Po akceptaci aktualizace ex-ante posouzení FN je třeba zveřejnit souhrnný přehled zjištění a závěrů.	Splněno
6	Ujasnění možnosti spolupráce s ČMZRB Ujasnění možnosti spolupráce na základě výjimky pro národní rozvojové finanční instituce prostřednictvím novely Obecného nařízení, tzv. „Omnibus regulation“, jakmile tato novela vejde v účinnost a za předpokladu splnění podmínek stanovených novelou Obecného nařízení ze strany ČMZRB.	Splněno

#	Krok	Stav k říjnu 2018
7	Procesní nastavení administrace FN Organizační zajištění: vymezení rolí a odpovědností pro pracovníky ŘO včetně vytvoření manuálu metodických postupů a pracovních činností ve vztahu k úkonům spojených s FN včetně školení (Operační manuál FN). Stanovení rozsahu monitoringu na úrovni správce FN a konečných uživatelů.	Splněno
8	Příprava a uzavření dohod o financování Vedení MHMP musí schválit podmínky dohody o financování včetně investiční strategie předložené ČMZRB. Konzultace se zástupci MMR-NOK, Platebního a certifikačního orgánu a Oddělení Implementace finančních nástrojů MF ČR. Uzavření dohody o financování.	Probíhá
9	Vyhlášení výzev	
-	Průběžný monitoring legislativy a metodik Monitoring legislativního a metodického vývoje na úrovni EK a jejich případné reflektování do akčního plánu pro implementaci FN.	
-	ŘO přijme aktualizované výstupy této verze Předběžného posouzení využití FN v Operačním programu Praha – pól růstu ČR v rámci politiky soudržnosti pro období 2014–2020.	

6.4 Posouzení slučitelnosti s pravidly o veřejné podpoře

Veřejná podpora a koneční příjemci FN

V souladu s čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie se o veřejnou podporu jedná pouze v případě, kdy jsou splněny následující 4 základní kritéria definice veřejné podpory:

Obrázek 29 – Kritéria definice veřejné podpory

Kritéria definice veřejné podpory		
1	Podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků	✓
2	Podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní	✓
3	Je ovlivněn obchod mezi členskými státy	✓
4	Je narušena nebo hrozí narušení soutěže	✓

FN, které byly navrženy v rámci studie posouzení využití FN splňují všechny kritéria definice veřejné podpory. Veřejná podpora je obecně zakázána a je potřeba najít právní výjimku, která poskytnutí veřejné podpory umožňují. Možnosti řešení veřejné podpory jsou následující:

- **Podpora de minimis** – v případě projektů nepřesahující částku 200 000 EUR (podpora jednomu příjemci za 3leté fiskální období) je možno využít režimu de minimis ukotveného v Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 o použití článku 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis. O využití tohoto režimu je možno uvažovat v případě úvěrového FN a hypoteticky také pro kapitálové FN pro podporu inovačního podnikání, např. formou akcelérátorů (oba FN jsou součástí aktivity 1.2.3)
- **„Off-the-shelf“ nástroje vypracované Evropskou komisí** – pro podporu MSP existují jak kapitálové, úvěrové „off-the-shelf“ FN. Jak již bylo uvedeno výše, využití těchto off-the-shelf nástrojů pro podporované aktivity 1.1.1 a 1.2.3 není dle zpracovatele studie vhodné. Tento režim veřejné podpory proto nelze aplikovat
- **Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER)** – blokové výjimky představují specifické oblasti poskytování veřejné podpory, u kterých se za určitých okolností předpokládá slučitelnost s vnitřním trhem EU. Veřejná podpora pro konečné příjemce by měla být řešena v režimu veřejné podpory GBER a to použitím oddílu 3 (článek 21) pro financování inovativních MSP (aktivita 1.2.3) a oddílu 4 GBER (článek 25) pro financování VaV projektů typu proof-of-concept (aktivita 1.1.1)

Na základě výše uvedených informací zpracovatel studie doporučuje pro navrhované FN režim veřejné podpory podle GBER nebo podporu de minimis. V případě, že by nakonec nebyly využity podmínky dle oddílu GBER, bylo by potřeba navrhované finanční nástroje notifikovat EK (viz akční plán zavedení FN – kapitola 6.3).

Veřejná podpora a správce fondu / finanční zprostředkovatel

Posouzení pravidel veřejné podpory se musí týkat nejen konečných příjemců plánovaných FN, ale je také potřeba posoudit celé předpokládané implementační uspořádání, tedy i finanční odměnu pro správce fondu resp. finančního zprostředkovatele.

Odměna pro finančního zprostředkovatele musí zpravidla **odpovídat odměně tržní**. Tuto podmínku lze splnit jedním z následujících dvou případů:

- Finanční zprostředkovatel bude vybrán prostřednictvím otevřeného, transparentního, nediskriminačního a objektivního výběrového řízení
- Výše odměny je stanovena v souladu s čl. 12 a 13 nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 480/2014 z 3. března 2014

V případě, že by finanční zprostředkovatel nebyl vybrán v rámci transparentního výběrového řízení, definuje nařízení Komise č. 480/2014 prahové hodnoty pro výpočet nákladů a poplatků spojených s prováděním fondu. Vzhledem k návrhu implementace FN prostřednictvím vybraných správců doporučuje zpracovatel studie aplikovat pro případ OP PPR takový režim veřejné podpory, který umožní převod zdrojů z ŘO OP PIK na jednotlivé správce FN.

V případě, že ŘO OP PPR bude muset svěřit správu FN na základě otevřené veřejné soutěže, bude nutné zohlednit zákon o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. a příslušné pokyny EK. V době přípravy studie se však předpokládá využití inter-administrativní spolupráce dle bodu 3.6.2 pokynu EK 2016/C 276/01, která již byla ze strany EK schválena pro NIF IS a v případě ČMZRB se očekává pozitivní stanovisko.

Veřejná podpora a spoluinvestoři v rámci FN

V případě finančních nástrojů, u kterých se předpokládá spolufinancování ze strany soukromých investorů, je potřeba posuzovat veřejnou podporu i na úrovni jednotlivých soukromých spolufinancujících subjektů. Poskytnutí výhody soukromému investorovi, která může vést ke vzniku veřejné podpory, nastává v případě, kdy realizovaná investice nesplňuje podmínku *pari-passu*. V souladu s relevantními pokyny EK³⁴ splňuje investice podmínku *pari-passu* v následujících případech:

- Investice veřejného a soukromého investora je realizována za stejných podmínek (sdílení stejného rizika a výše odměn) a
- investice obou stran je realizována v rámci stejné investiční transakce a
- podíl soukromého investora musí mít skutečný ekonomický význam (na úrovni min. 30 %)

V případě, že by soukromému investorovi byly poskytnuty jiné než výše uvedené podmínky, podmínka *pari-passu* by nebyla splněna (např. v případě využití preferenčního odměňování, popsaného v kapitole 6.1.2 dokumentu). Nesplnění výše uvedených podmínek však nemusí automaticky znamenat nezbytnou notifikaci u EK. Je možné využít ustanovení Obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER), které blíže definuje podmínky režimu veřejné podpory pro FN nástroje v podobě kapitálových vstupů (např. v případě asymetrického sdílení ztrát mezi veřejnými a soukromými investory musí být první ztráta převzatá veřejným investorem omezena na nejvýše 25 % celkové investice)³⁵.

V závislosti na finálním nastavení podmínek doporučených FN je při jejich implementaci vhodné ověřit, zda jsou splněny podmínky vylučující notifikaci EK nebo bude potřeba získat schválení ze strany EK.

³⁴ Pracovní dokument: Guidance on State aid in ESI Funds financial instruments (EGESIF_16-0009-00 21/04/2016)

³⁵ Nařízení komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, oddíl 3, čl. 13 písm. c)

6.5 Vymezení očekávaných výsledků

Vymezení očekávaných výsledků vychází z verze 8 operačního dokumentu OP PPR vydaného k 9. 6. 2015. Zpracovatel neposuzoval relevanci navrhované soustavy výsledkových a výstupových indikátorů, protože nastavení této soustavy je v gesci ŘO OP PPR. **Zpracovatel nepředpokládá potřebu změny soustavy při využití FN**, a tak doporučuje zachování současných indikátorů.

V následujícím textu jsou uvedeny jak výsledkové, tak výstupové indikátory, které jsou relevantní pro sledované oblasti podpory v rámci ex-ante analýzy, tedy specifický cíl 1.1 a 1.2.

6.5.1 Specifický cíl 1.1

Následující tabulka udává výsledkové indikátory pro specifický cíl 1.1. Zpracovatel navrhuje ponechat cílové hodnoty tak, jak byly navrženy ŘO.

Tabulka 46 – Výsledkové indikátory pro specifický cíl 1.1

Indikátor	Měrná jednotka	Kategorie regionu	Výchozí hodnota	Výchozí rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů	Četnost podávání zpráv
Výdaje podnikatelského sektoru na provádění VaV ve vládním a vysokoškolském sektoru v hl. m. Praze jako % celkových výdajů na provádění VaV v těchto sektorech	%	Více rozvinutý region	12,4	2013	17,2 – 18,0	ČSÚ	Ročně
Podíl výdajů na VaV v podnikatelském Sektoru financovaných z veřejných zdrojů (domácích i zahraničních) (hl. m. Praha)	%	Více rozvinutý region	20,2	2013	20,5 – 21,5	ČSÚ	Ročně

Zdroj: Programový dokument OP PPR

Navrhovaný FN by se měl na naplnění těchto cílových hodnot výsledkových indikátorů podílet skrze dosažení cílové hodnoty následujícího výstupového indikátoru aplikovatelného pro projekty typu proof-of-concept.

Tabulka 47 – Výstupové indikátory pro specifický cíl 1.1

Indikátor	Měrná jednotka	Kategorie regionu	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů	Četnost podávání zpráv
Počet ověřených aktivit/konceptů proof-of-concept	Aktivity	Více rozvinutý region	12	Ž/P	Průběžně

Zdroj: Programový dokument OP PPR

Současná cílová hodnota 12 ověřených aktivit/konceptů PoC je vzhledem k výše uvedeným výsledkům průzkumu pražských VO ohledně PoC aktivit (průzkum prokázal zájem o podporu 67 projektů od 6 výzkumných organizací) a k již ukončeným nebo stále otevřeným výzvám č. 7 a 24 **relativně nízká**. Vzhledem k navrhovanému pilotnímu režimu však **zpracovatel studie navrhuje současnou cílovou hodnotu zachovat nezměněnou a případně ji upravit v návaznosti na úspěšnosti pilotního využití FN**.

6.5.2 Specifický cíl 1.2

Následující tabulka udává výsledkové indikátory pro specifický cíl 1.2. Zpracovatel navrhuje ponechat cílové hodnoty tak, jak byly navrženy ŘO.

Tabulka 48 – Výsledkové indikátory pro specifický cíl 1.2

Indikátor	Měrná jednotka	Kategorie regionu	Výchozí hodnota	Výchozí rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů	Četnost podávání zpráv
Podnikové výdaje na VaV v podnikatelském sektoru jako % HDP - regiony ČR (hl. m. Praha)	%	Více rozvinutý region	0,75	2013	0,80	ČSÚ	Ročně

Zdroj: Programový dokument OP PPR

Navrhovaný FN by se měl na naplnění této cílové hodnoty výsledkového indikátorů podílet skrze dosažení cílových hodnot následujících výstupových indikátorů, které jsou relevantní pro rozvoj inovačních firem v počátečních obdobích jejich životního cyklu.

Tabulka 49 – Výstupové indikátory pro specifický cíl 1.2

Indikátor	Měrná jednotka	Kategorie regionu	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů	Četnost podávání zpráv
Počet podniků pobírajících podporu	Podniky	Více rozvinutý region	300	MS 2014+	Průběžně
Počet podniků, které dostávají podporu pro účely uvádění nových výrobků na trh	Podniky	Více rozvinutý region	50	Ž/P	Průběžně
Počet podniků, které dostávají podporu pro účely zavádění výrobků nových pro podnik	Podniky	Více rozvinutý region	250	Ž/P	Průběžně

Zdroj: Programový dokument OP PPR

Cílová hodnota prvního výstupového indikátoru (Počet podniků pobírajících podporu) v sobě zahrnuje i podniky podpořené v rámci ostatních podporovaných aktivit SC 1.2, a proto ji nelze adekvátně posoudit. **Zpracovatel studie proto navrhuje cílovou hodnotu ponechat nezměněnou**.

Zbývající dva výstupové indikátory (Počet podniků, které dostávají podporu pro účely uvádění nových výrobků na trh a Počet podniků, které dostávají podporu pro účely zavádění výrobků nových pro podnik) specifitěji odpovídá charakteru podporované aktivity 1.2.3. Jeho cílová hodnota je relativně nižší než hodnoty využité pro předpoklady s výše uvedenou analýzou absorpční kapacity, která předpokládá 12

– 15 podpořených projektů ročně. Pro roky 2017 – 2023 se tak jedná o 72 – 90 projektů.³⁶ **Zpracovatel však vzhledem k nejistému úspěchu FN nedoporučuje měnit cílové hodnoty indikátorů a ponechat je nezměněné.**

6.6 Další aktualizace předběžného posouzení

Při zpracování předběžného posouzení využití FN v OP PPR zpracovatel použil řadu předpokladů. Ke stanovení těchto předpokladů došlo zejména v případech, kdy nebyly dostupné nutné statistické či jiné informační vstupy a také např. v případech, kdy nebyly definitivní verze dokumentů upřesňující konečnou podobu jednotlivých variant implementačního uspořádání (viz např. centrální varianta).

V případě, že ŘO usoudí, že ex-ante analýza již přesně nevystihuje aktuální tržní podmínky v době provádění, je nutné tuto ex-ante analýzu přezkoumat a aktualizovat během provádění zpracovatelem navrhovaných FN. V případě, že dojde k výrazným změnám ještě před samotným prováděním FN, je doporučeno předpoklady použité v této ex-ante analýze zpřesnit či aktualizovat ještě před samotnou implementací FN. Zároveň je žádoucí, aby docházelo k průběžnému monitoringu, při kterém budou vybrané závěry analýzy konfrontovány se skutečností, popř. s vývojem předpovědi.

6.6.1 Přezkum či doplnění předběžného posouzení před implementací FN

Zpracovatelem studie je doporučeno, aby v případě, že nastanou významné změny v předpokladech použitých v této ex-ante analýze ještě před samotnou implementací FN, aby ještě před implementací došlo k validaci příslušných částí předběžné analýzy. Zejména (ale ne výlučně) jde o validaci následujících částí ex-ante analýzy:

- **Vymezení aktivit s potenciálem využití finančních nástrojů** (kap. 4.3) – aktualizace posouzení potenciálu podporovaných aktivit v rámci specifických cílů OP PPR pro účely možného využití FN
- **Odhad absorpční kapacity** (kap. 5.1.4 a 5.2.4) – aktualizace závěrů v návaznosti na možné přerozdělení prostředků z jednotlivých podporovaných aktivit ze strany ŘO
- **Identifikace tržního selhání a suboptimální investiční situace** (kap. 5.1.5 a 5.2.5) – validace závěrů týkajících se kvantifikace tržních selhání
- **Odhad přidané hodnoty FN a dodatečných zdrojů** (kap. 5.1.7 a 5.2.7) – revize předpokladů o spolufinancování z veřejných zdrojů, o spolufinancování konečných příjemců apod.
- **Návrh investiční strategie** (kap. 6.1) – validace předpokladů, na kterých je postaven návrh FN a v případě potřeby revize návrhu nastavení příslušného FN
- **Prověření možností implementace navrhovaných FN** (kap. 6.2, zejm. podkapitola 6.2.5) – aktualizace na základě nově známých skutečností, které ovlivní vyhodnocení jednotlivých možností implementace navrhovaných FN
- **Akční plán k zavedení FN** (kap. 6.3) – revize jednotlivých kroků vedoucích k implementaci FN a limitních termínů
- **Posouzení slučitelnosti s pravidly o veřejné podpoře** (kap. 6.4) – nutnost aktualizovat závěry této kapitoly v případě, že by došlo ke změně navrhovaného režimu veřejné podpory, nebyly by využity blokové výjimky dle GBER a režim de minimis a navrhované FN by bylo nutno notifikovat u EK
- **Vymezení očekávaných výsledků** (kap. 6.5) – validace hodnot výsledkových a výstupových indikátorů SC 1.1 a SC 1.2 v návaznosti na výsledky pilotních projektů implementace FN a v případě vydání aktuálnější verze operačního dokumentu OP PPR

³⁶ Počet projektů je počítán od začátku roku 2018

6.6.2 Přezkum předběžného posouzení během programového období

I v průběhu programového období a po zavedení podpory poskytované prostřednictvím navrhovaných FN je nutno monitorovat a případně revidovat závěry kapitoly 6.1 této ex-ante analýzy (Návrh investiční strategie). V případě, že dojde k výrazným změnám a nebude dosahováno očekávaných výsledků příslušného FN, je nutné provést aktualizaci návrhu příslušného FN.

Předběžné posouzení by mělo být pravidelně revidováno v závislosti na případném pozbytí platnosti zpracovatelem využitých předpokladů, na základě kterých bylo toto předběžné posouzení vypracováno nebo v případě změny celkové ekonomické situace. Je doporučeno, aby se ŘO při revizi ex-ante analýzy zaměřil zejména na tyto kapitoly:

- **Identifikace tržního selhání a suboptimální investiční situace** (kap. 5.2.5) – validace závěrů týkajících se kvantifikace tržních selhání
- **Odhad přidané hodnoty FN a dodatečných zdrojů** (kap. 5.1.7 a 5.2.7) – revize předpokladů o spolufinancování z veřejných zdrojů, o spolufinancování konečných příjemců apod.
- **Návrh investiční strategie** (kap. 6.1) – validace předpokladů, na kterých je postaven návrh FN a v případě potřeby revize návrhu nastavení příslušného FN
- **Akční plán k zavedení FN** (kap. 6.3) – revize jednotlivých kroků vedoucích k implementaci FN a limitních termínů
- **Vymezení očekávaných výsledků** (kap. 6.5) – validace hodnot výsledkových a výstupových indikátorů SC 1.1 a SC 1.2 v návaznosti na výsledky pilotních projektů implementace FN a v případě vydání aktuálnější verze operačního dokumentu OP PPR

Zpracovatel zároveň doporučuje nastavení funkčního monitoringu a reportingu, a to na celé programové období tak, aby docházelo ke včasnému upozornění na případné nedostatky navrhovaného implementačního uspořádání.

6.7 Využitelnost prostředků alokovaných do FN po skončení programového období

Návratnost vložených finančních prostředků z jednotlivých podpořených projektů z OP PPR nelze s dostatečnou přesností odhadovat a zpracovatel studie tak ve svých kalkulacích nezohledňuje revolvingový (obrátkový) efekt finančních nástrojů. S ohledem na předpokládanou délku implementační fáze navrhovaných finančních nástrojů (předpokládané ukončení ke konci roku 2017) nelze předpokládat, že by významná část finančních prostředků získaná z FN mohla být použita ještě v období do konce roku 2023.

Na straně druhé, článek 45 obecného nařízení udává členským státům EU povinnost zajistit opětovné využití navrácených prostředků v souladu s cíli programu nejméně po dobu 8 let po skončení období způsobilosti, které pro programové období 2014 – 2020 vyprší ke konci roku 2023. Tzv. inkasní fáze finančních nástrojů tak skončí až 31. prosince 2031. Po uplynutí této doby je možno tyto prostředky využít i jiným způsobem než v souladu s cíli programu (zbývající finanční prostředky se po uplynutí období stávají vlastními zdroji řídicího orgánu).

7 Přílohy

7.1 Příloha 1 – Výhody a nevýhody jednotlivých typů FN

V následujícím textu jsou blíže představeny jednotlivé typy FN (úvěrů, záruk, kapitálových vstupů a financování pohledávek)³⁷. Tento přehled vychází z dokumentu fi-compass.³⁸

Úvěry

Úvěrem se rozumí dohoda, která zavazuje věřitele zpřístupnit dlužníkovi předem dohodnutý finanční obnos za předem dohodnutých podmínek (doba splatnosti, výše a typ úrokové sazby, záruky atd.).

Zvýhodněné úvěrové FN mají za cíl poskytnout přístup k financování v případech, kdy komerční bankovní instituce nejsou ochotny poskytnout koncovým příjemcům přijatelné podmínky. Úvěrové FN dokáží nabídnout nižší úrokové míry, delší dobu splatnosti, odložení splátek nebo nižší požadavky na záruky.

Tabulka 50 – Výhody a nevýhody úvěrových FN

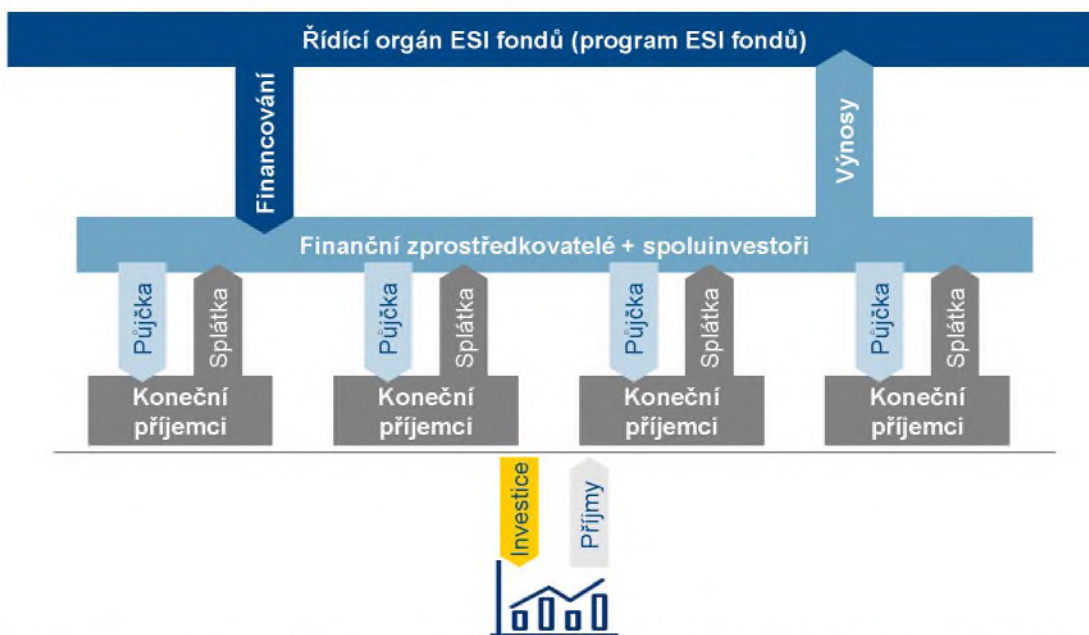
	Výhody	Nevýhody
ŘO	<ul style="list-style-type: none">▪ Dostatečně vyvinutá oblast financování omezující nutnost vytváření nových kapacit a know-how▪ Možnost pokrytí velkého počtu koncových příjemců▪ Relativně nízké náklady na správu▪ Jasně stanovené peněžní toky díky předem určeným splátkovým kalendářům▪ Relativně velký potenciál revolvingu díky pravidelným splátkám	<ul style="list-style-type: none">▪ Omezený efekt jiných než finančních benefitů jako např. transfer podnikatelského know-how▪ Relativně nižší výnosnost úvěrových FN především v porovnání s kapitálovými vstupy▪ Relativně vyšší investiční riziko a náklady na správu v porovnání se zárukami se stejnými finančními závazky
Spolu-investoři	<ul style="list-style-type: none">▪ Možnost poskytnout nové úvěry se sníženými kapitálovými požadavky▪ Přístup k novým potenciálním klientům	<ul style="list-style-type: none">▪ Relativně nižší výnosnost úvěrových FN především v porovnání s kapitálovými vstupy
Koncoví příjemci	<ul style="list-style-type: none">▪ Možnost odpisu úrokových plateb, které mohou být využity na snížení daňového základu (daňový štít)▪ Zachování struktury vlastního kapitálu koncového příjemce – nevzniká nárok na vlastní kapitál podniku▪ Zvýšení poměru dluhu k vlastnímu kapitálu zlepšující poměrové ukazatele rentability	<ul style="list-style-type: none">▪ Snížený přístup k dodatečnému úvěrovému financování ze strany bank v případě, že daný subjekt již úvěrové financování využívá▪ Dostupnost úvěrů z větší míry společně s určitou podnikatelskou historií▪ Povinnost platit splátky neohledně na finanční výkonnost▪ Velmi omezený přenos know-how na koncového příjemce▪ Možná nutnost zajištění úvěru, a to až na hodnotu samotného úvěru

³⁷ Z geografických důvodů a také vzhledem k charakteru případných koncových příjemců podpory v rámci OP PPR nepředpokládá zpracovatel studie využití kvazikapitálových finančních nástrojů, které proto nejsou obsaženy v přehledu

³⁸ fi-compass: Financial Instrument products – Loans, guarantees, equity and quasi-equity (2015)

Na následujícím obrázku je znázorněn princip fungování úvěrového FN, jak jej definuje příručka k FN fi-compass.

Obrázek 30 – Způsob fungování úvěrového nástroje

Zdroj: fi-compass – Financial Instrument products. Loans, guarantees, equity and quasi-equity

Záruky

Záruka je písemný závazek, kterým ručitel přebírá odpovědnost za celek nebo část nových úvěrových transakcí třetí osoby v rámci financování nebo za úspěšné vykonání činností v situaci, která vyvolá uplatnění záruky, např. nesplacení dluhu. Cílem je především zlepšit přístup k úvěrům. Záruka může být poskytnuta buď na jednotlivý projekt (úvěr), nebo na celé portfolio úvěrů.

Záruční FN mohou koncovým příjemcům nabídnout např. nižší nebo žádné záruční provize, požadavky na zástavu nebo nižší rizikové prémie.

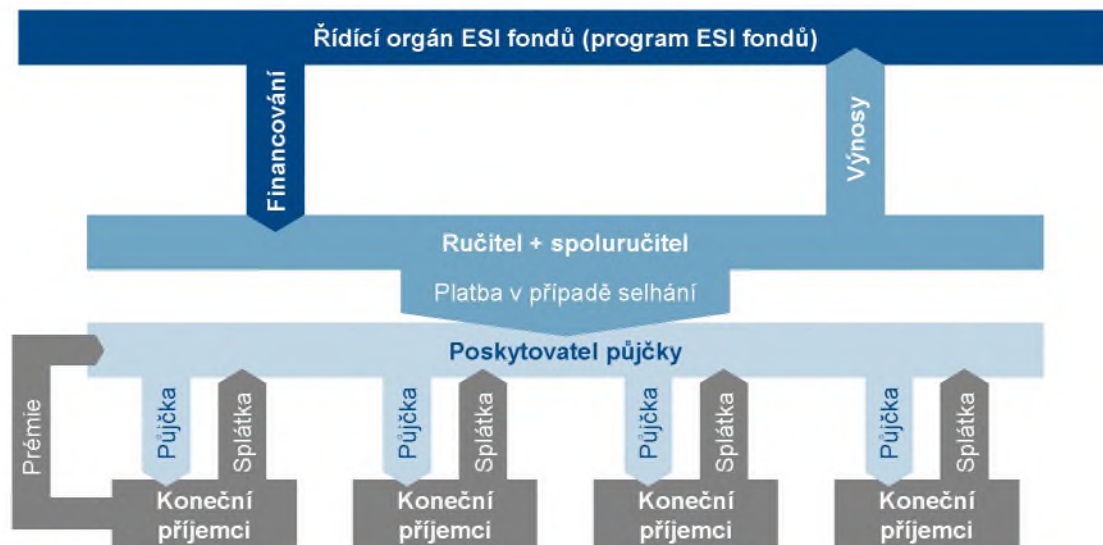
Tabulka 51 – Výhody a nevýhody záručních FN

	Výhody	Nevýhody
ŘO	<ul style="list-style-type: none"> Možnost zvýšit pákový efekt přístupem k širší nabídce úvěrových produktů Vhodný doplněk strategie pro rozšíření přístupu k úvěrovému financování Možnost pokrýt velký počet koncových příjemců Vyplacení pouze v případě defaultu Nižší potřeba počátečních zdrojů např. na rozdíl od půjček Nižší náklady na správu v porovnání s úvěry se stejnými finančními závazky 	<ul style="list-style-type: none"> Záruky snižují riziko, ale neposkytují přístup k likviditě Omezený, respektive žádný transfer podnikatelského know-how Malý potenciál revolvingu vzhledem ke skutečnosti, že zdroje použité na záruky mohou být znovu využity až v době, kdy je zajištěné proplacení zaručeného úvěru
Spolu-investoři	<ul style="list-style-type: none"> Snížení rizika investice pro věřitele poskytující úvěr, na který byla vystavena záruka Větší objem úvěrů s nižším rizikem Nižší náklady na správu Možné další příjmy z poplatků 	<ul style="list-style-type: none"> Komplexní administrativní proces vymáhání majetku v případě defaultu

	Výhody	Nevýhody
Koncoví příjemci	<ul style="list-style-type: none"> Zachování vlastního kapitálu vzhledem ke skutečnosti, že záruky obvykle nevyžadují žádný nárok na vlastnictví podniku Zvýšení poměru dluhu k vlastnímu kapitálu zlepšující poměrové ukazatele rentability 	<ul style="list-style-type: none"> Velmi omezený přenos know-how na koncového příjemce

Na následujícím obrázku je znázorněn princip fungování záručního FN, jak jej definuje příručka k FN fi-compass.

Obrázek 31 – Způsob fungování záručního nástroje

Zdroj: fi-compass – Financial Instrument products. Loans, guarantees, equity and quasi-equity

Kapitálové vstupy

Přímá nebo nepřímá investice do kapitálu společnosti výměnou za úplné nebo částečné vlastnictví této společnosti, přičemž investor do vlastního kapitálu může převzít část kontroly nad řízením firmy a podílet se na jejích ziscích. Finanční výnosnost závisí na míře růstu a ziskovosti společnosti. Výnosy získá investor buď formou dividend nebo prodejem svého podílu jinému investorovi (exit) nebo nabídkou svého podílu na akciovém trhu (IPO).

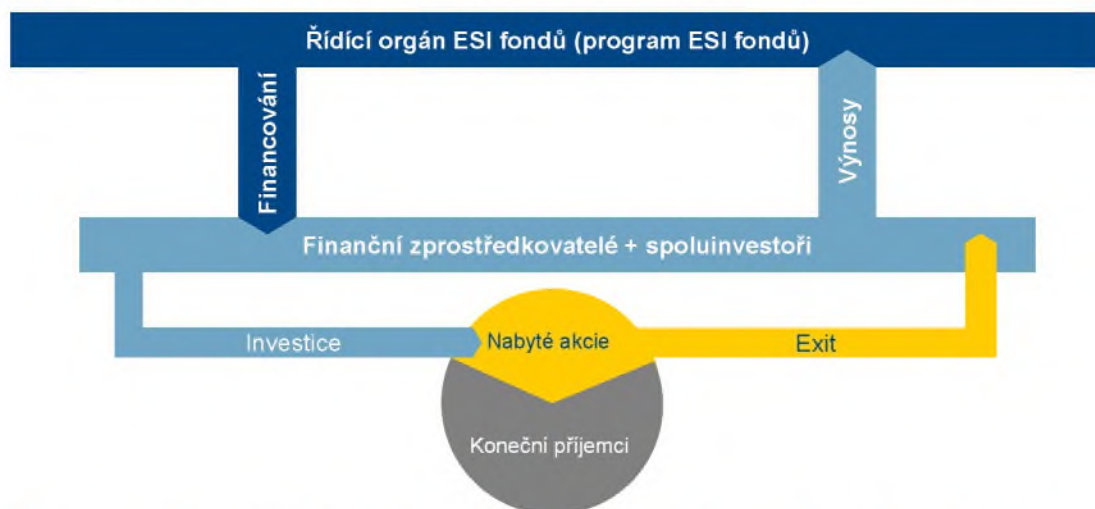
Kapitálové investiční nástroje mají za účel stimulovat investice do méně rozvinutých a vysoce rizikových oblastí.

Tabulka 52 – Výhody a nevýhody kapitálových FN

	Výhody	Nevýhody
ŘO	<ul style="list-style-type: none"> Potenciálně vyšší míra návratnosti v porovnání s dluhovým financováním Možnost aktivního zapojení investora do managementu společnosti a s tím spojený vliv na strategii podpořeného podniku Stimulace investic do rizikovějších oblastí, do kterých nemíří investice ze soukromých zdrojů Potenciál přilákat externí investory (velký pákový efekt) 	<ul style="list-style-type: none"> Ztráta celé investice v případě bankrotu podpořené společnosti Časově i nákladově náročnější než jiné FN Dlouhodobý charakter investice (návratnost lze posuzovat pouze v dlouhodobějším časovém intervalu) Obvykle nízký počet dostatečně kvalitních projektů – omezený počet případných příjemců podpory Nedostatečná podpora využití výsledků VaV a jejich transformace do kvalitních projektů Pomalý revolvingový efekt (návratnost investice spojená s exitem)
Spolu-investoři	<ul style="list-style-type: none"> Možnost aktivního zapojení do managementu projektu a s tím spojený přístup k interním informacím 	<ul style="list-style-type: none"> Ztráta celé investice v případě bankrotu podpořené společnosti
Koncoví příjemci	<ul style="list-style-type: none"> Zachování dluhem nezatížené bilance (kapitálové vstupy nezatěžují cizí kapitál) Možnost aktivního zapojení investora do managementu společnosti a s tím spojený přenos zkušeností a zprostředkování kontaktů ze strany investora Zástava není vyžadována 	<ul style="list-style-type: none"> Neochota příjemců podpory vzdát se určitého podílu ve svém podniku Sdílení případných zisků se spoluinvestory Vysoké nároky na finanční kázeň vyžadované ze strany investora

Na následujícím obrázku je znázorněn princip fungování kapitálového FN, jak jej definuje příručka k FN fi-compass.

Obrázek 32 – Způsob fungování kapitálového (či kvazikapitálového) nástroje

Zdroj: fi-compass – Financial Instrument products. Loans, guarantees, equity and quasi-equity

Financování pohledávek

Financování pohledávek nepatří mezi základní typy FN. Z pohledu určitých typů případných koncových příjemců, především MSP, by však mohlo jít o relativně zajímavý způsob podpory. Tento FN by fungoval na principu odkupu pohledávek před splatností vzniklé z dodávek zboží nebo služeb. Byl by poskytován i takovým subjektům, které nemají přístup ke komerčnímu financování pohledávek.

Tabulka 53 – Výhody a nevýhody financování pohledávek

	Výhody	Nevýhody
ŘO	<ul style="list-style-type: none">▪ Velmi vysoká obrátkovost prostředků díky obvykle rychlému splácení pohledávek v porovnání s výše uvedenými FN▪ Možné další příjmy z poplatků	<ul style="list-style-type: none">▪ Komplexní administrativní proces vymáhání majetku v případě defaultu
Spolu-investoři	<ul style="list-style-type: none">▪ Snížení rizika▪ Přístup k novým potenciálním klientům	<ul style="list-style-type: none">▪ Komplexní administrativní proces vymáhání majetku v případě defaultu
Koncoví příjemci	<ul style="list-style-type: none">▪ Omezení problémů s krátkodobým nedostatkem peněžních toků (soulad peněžních výdajů a příjmů)▪ Snížení rizika nezaplacení	<ul style="list-style-type: none">▪ Náklady spojené s postoupením pohledávek

Jak je z výše uvedeného přehledu patrné, výhody a nevýhody jednotlivých typů FN předurčují jejich případné využití na základě zjištěné tržní mezery (suboptimální investiční situace) a také jejich „oblíbu“ mezi různými druhy koncových příjemců. Obecně je však možno říci, že všechny zainteresované strany (ŘO, spoluinvestoři, koncoví příjemci) mohou v případě správné implementace FN využít jejich benefity.

7.2 Příloha 2 – Výsledky dotazníkového šetření

Součástí analýzy v rámci ex-ante posouzení bylo i dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zhodnotit dosavadní a budoucí investiční aktivitu pro projekty v oblastech výzkumu, vývoje a inovací, identifikovat nejčastější příčiny ztíženého přístupu k finančním zdrojům, kvantifikovat případnou absorpční kapacitu a posoudit zájem jednotlivých podnikatelských subjektů o navrhované FN. Dotazník byl rozdělen do 5 tematických sekcí.

Tabulka 54 – Struktura dotazníku

Struktura dotazníku				
Charakteristiky společnosti	Investiční historie a způsoby financování	Plánované investice a způsoby financování	Podpora z veřejných zdrojů	Nastavení finančních nástrojů
Popis základní charakteristiky společnosti (velikost podniku, vývojová fáze a stáří společnosti)	Zhodnocení velikosti investic a použitých způsobů financování v uplynulých 3 letech	Zhodnocení velikosti investic a plánovaných způsobů financování v příštích 3 letech	Posouzení zájmu respondenta o využívání podpory z veřejných zdrojů	Posouzení zájmu respondenta o využívání FN a jejich nastavení

V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno cca 10 tis. MSP se sídlem na území hl. m. Prahy. Vybraným subjektům byl zaslán odkaz na webový dotazník prostřednictvím průvodního emailu, který byl distribuován zpracovatelem studie, spřízněnými asociacemi MSP, pražskými inkubátory, akcelerátory a coworkingovými centry. Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo **263 respondentů**, což představuje **míru úspěšnosti dotazníků cca 3 %**.

Skladba respondentů

Základními kritérii využitými pro posouzení velikosti podniku byl počet zaměstnanců, velikost ročního obrátu a bilanční suma roční rozvahy (velikost aktiv). Pro účely dotazníkového šetření byly použity následující definice podnikatelských subjektů:

- **Mikropodnikatelé** jsou vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají **méně než 10 osob** a jejichž **roční obrát nebo bilanční suma** roční rozvahy nepřesahuje **2 mil. EUR**
- **Malí podnikatelé** jsou vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají **méně než 50 osob** a jejichž **roční obrát nebo bilanční suma** roční rozvahy nepřesahuje **10 mil. EUR**
- **Střední podnikatelé** jsou vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají **méně než 250 osob** a jejichž **roční obrát** nepřesahuje **50 mil. EUR** nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje **43 mil. EUR**

Největší skupinou zastoupenou v dotazníkovém šetření byli malí podnikatelé, jejichž odpovědi tvoří přes 40 % z celkového počtu respondentů. Zastoupení mikropodnikatelů a středních podnikatelů bylo téměř shodné. Na základě odpovědí bylo 7 podniků z dotazníkového šetření vyřazeno, protože dle poskytnutých odpovědí nesplňují definici MSP.

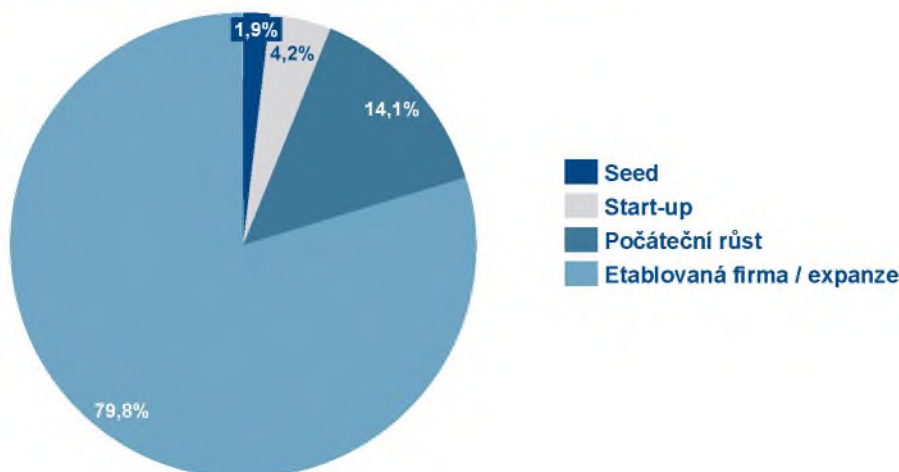
Tabulka 55 – Výsledky dotazníkového šetření – Velikost podniku

Velikost podniku	Počet	Podíl
Mikropodniky	70	26,6 %
Malé podniky	115	43,7 %
Střední podniky	78	29,7 %
Celkový počet respondentů	263	

Dotazníkového šetření se zúčastnily především etablované společnosti, které již disponují stabilním portfoliem produktů nebo služeb a jejichž investice směřují převážně do expanze a růstu společnosti, zvýšení výrobních kapacit, profinancování pracovního kapitálu a vývoje nového produktu resp. služby. Téměř 20 % respondentů uvedlo, že se jejich podnikání nachází v počátečních fázích podnikání. Počáteční fáze podnikání byla rozdělena do tří kategorií:

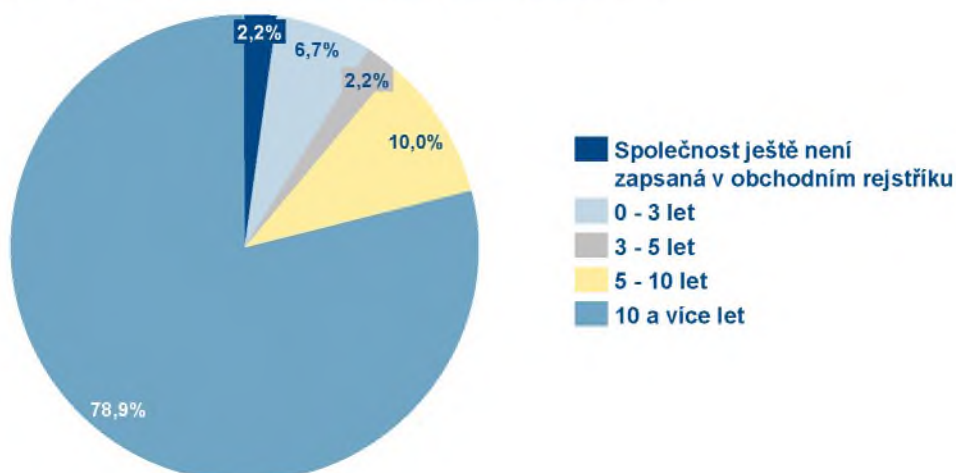
- **Seed** – raná fáze životního cyklu firmy, kdy má podnikatel základní představu o svém produktu a podnikatelském záměru. Zpravidla se podnik soustředí výhradně na výzkum a vývoj, do kterého směřuje převážná část finančních zdrojů
- **Startup** – již založené nebo teprve zakládané společnosti, které však ještě nezahájily komerční prodej svých výrobků nebo služeb a nemají žádný zisk. Financování je spojené s komercializací produktu vyvinutého v předchozí fázi
- **Počáteční růst** – firma již vyrábí svůj produkt, má nastavené vztahy se svými partnery (obchodními a finančními) a vymezené své vlastní místo na trhu. Financování firmy je orientováno zejména na zajištění provozního chodu firmy a pokrytí počátečních investic, které firmu nastartovaly po fázi startup

Obrázek 33 – Výsledky dotazníkového šetření – Fáze podnikání

Převážná většina dotazovaných společností uvedla, že působí na trhu už více než 10 let. Naopak podíl podniků mladších 3 roky byl přibližně 9 %. Struktura respondentů indikuje nízký zájem rozvojových firem podílet se na dotazníkových šetřeních.

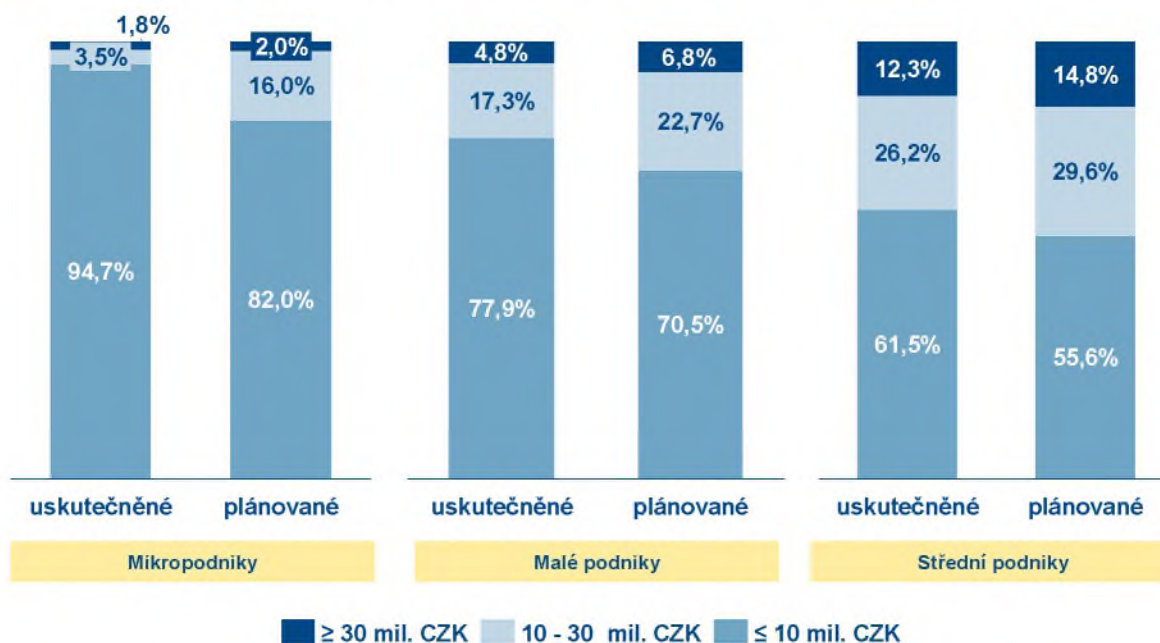
Obrázek 34 – Výsledky dotazníkového šetření – Stáří společnosti

Uskutečněné a plánované investice

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že společnosti plánují v nadcházejících 3 letech investovat více, než tomu bylo v předešlém období.

Obrázek 35 – Výsledky dotazníkového šetření – Uskutečněné a plánované investice

V uplynulých 3 letech uskutečnili pouze 3,5 % mikropodniků investice v rozmezí 10 – 30 mil. Kč, zatímco v následujícím období tyto investice zamýšlí 16 % dotazovaných mikropodniků. Shodný trend byl zaznamenaný i mezi středními a velkými podniky. Malý a střední podnikatelé plánují navýšit investice nejen v rozmezí 10 – 30 mil. Kč, ale také investice nad 30 mil. Kč. Zvýšení ochoty investovat je částečně způsobeno překonáním následků hospodářské krize, která zasáhla českou resp. celosvětovou ekonomiku mezi roky 2008 – 2009.

Zároveň navýšení objemu investic může částečně souviset s dobou návratnosti, kdy přes 70 % dotazovaných podnikatelských subjektů uvedlo, že očekávají návratnost plánovaných investic kratší než 5 let.

Tabulka 56 – Výsledky dotazníkového šetření – Předpokládaná doba návratnosti investice

Doba návratnosti investice	Počet	Podíl
1 – 3 roky	54	27,0 %
3 – 5 let	90	45,0 %
5 – 10 let	49	24,5 %
Více než 10 let	7	3,5 %

V následující tabulce je přehledně zobrazeno, jaké formy financování MSP využily, resp. se pokoušely využít v uplynulých 3 letech a zároveň jaké zdroje financování tyto subjekty plánují využít pro nadcházející investice.

Tabulka 57 – Výsledky dotazníkového šetření – Zdroje financování MSP

Zdroje financování	Uskutečněné				Plánované
	Celkový počet žádostí	Úspěšné žádosti	Neúspěšné žádosti	Neúspěšnost žádostí	Žádosti celkem
Vlastní zdroje financování	210	209	1	0,5 %	155
Dlouhodobé / střednědobé půjčky	76	69	7	9,2 %	68
Dotace nebo jiná veřejná podpora	62	39	23	37,1 %	52
Krátkodobé půjčky	57	53	4	7,0 %	38
Leasing	48	48	0	0,0 %	37
Rodina, přátelé a známí	38	38	0	0,0 %	17
Záruky	14	13	1	7,1 %	9
Faktoring	14	13	1	7,1 %	5
Firemní dluhopisy	5	5	0	0,0 %	4
Venture Capital	4	2	1	50,0 %	4
Private equity	3	3	0	0,0 %	5
Mezaninové financování	1	1	0	0,0 %	3
Mikropůjčky	1	1	0	0,0 %	1
Emise akcií na veřejně obchodovaném trhu	1	1	0	0,0 %	1

Dotazované podnikatelské subjekty financovaly v uplynulých 3 letech své investice převážně z vlastních zdrojů a prostřednictvím půjček, kde jejich **úspěšnost u střednědobých resp. dlouhodobých úvěrů byla 90,8 %**. Celková úspěšnost krátkodobých půjček byla dokonce ještě vyšší. V rámci jednotlivých segmentů dotazované skupiny byla zjištěna **95% úspěšnost žádostí o dlouhodobý úvěr mezi mikropodnikateli**, nejnižší i když stále ještě vysoká úspěšnost byla identifikována u segmentu malých podnikatelů, a to 88,2 %. Tento výsledek indikuje vysokou dostupnost jednotlivých úvěrů, což je vzhledem ke složení dotazovaných společností překvapivý výsledek.

Výsledky realizovaného dotazníkového šetření jsou plně v souladu se závěry dotazníkového šetření provedeného v rámci zpracování studie „Předběžné posouzení finančních nástrojů Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020“. Vysoká dostupnost úvěrových FN může částečně souviset se současnou nízkou úrokovou mírou a zvýšenou ochotou bankovních institucí poskytovat FN.

Velmi nízký zájem MSP zaznamenal rizikový kapitál a alternativní způsoby financování (Venture Capital, Private Equity, mezaninové financování, mikropůjčky a emise akcií na veřejně obchodovaném trhu). Podnikatelské subjekty, které se ovšem o alternativní zdroje financování nebo rizikový kapitál ucházely, uvedly až na Venture Capital 100% úspěšnost.

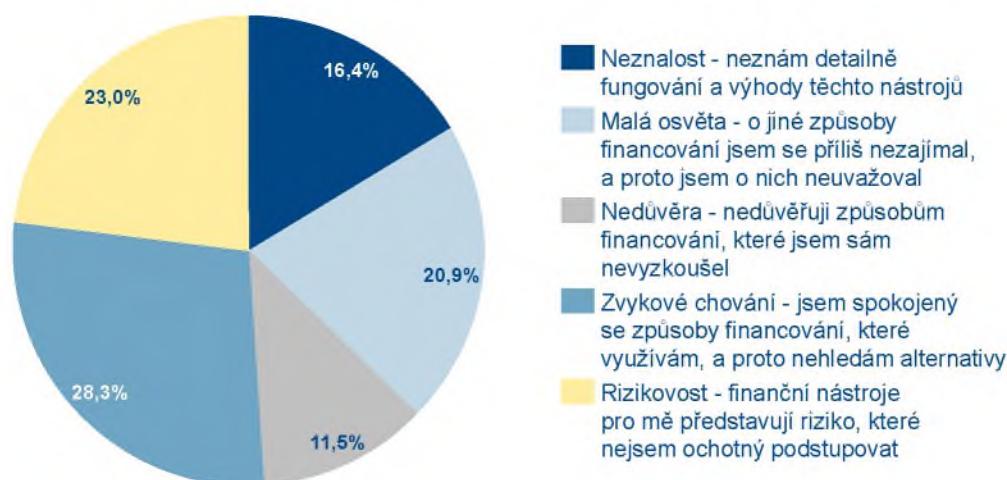
Dotazované společnosti žádající o úvěr zároveň uvedly vcelku široké rozmezí parametrů poskytovaných úvěrů. Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejnižší průměrná úroková sazba byla poskytovaná středním podnikům, a to ve výši 3,7 %. Současně nejkratší průměrná doba splatnosti byla nabídnuta malým podnikatelům.

Tabulka 58 – Výsledky dotazníkového šetření – Charakteristiky poskytovaných úvěrů

Charakteristiky poskytovaných úvěrů	Úroková sazba		RPSN		Doba splatnosti	
	Rozmezí	Průměr	Rozmezí	Průměr	Rozmezí	Průměr
Mikropodniky	1 - 10	5,7	3,5 - 15	6,0	2 - 20	7,0
Malé podniky	0,8 - 16	4,3	1,2 - 16	5,2	1 - 10	5,5
Střední podniky	1,5 - 8,5	3,7	1,7 - 9	3,9	1 - 15	6,5

Frekvence využití jednotlivých zdrojů financování pro investice v následujících 3 letech je shodná s frekvencí zaznamenanou v předchozím období. Největší podíl respondentů plánuje financovat investice z vlastních zdrojů (38,8 %), dále pak formou dlouhodobých úvěrů (17,0 %). Tento závěr koreluje s odpověďmi respondentů ohledně důvodů, proč nevyužívají i jiné způsoby financování.

Obrázek 36 – Výsledky dotazníkového šetření – Důvody nevyužívání jiných způsobů financování

Rozložení odpovědí na otázku týkající se důvodů nevyužívání jiných než nejfrekventovanějších způsobů financování je přes celé spektrum navrhovaných odpovědí rovnoměrné. Přesto respondenti nejčastěji uvedli, že jsou spokojeni se způsoby financování, které v současné době využívají, a proto nehledají žádné alternativy.

Zpracovatel by ale vzhledem k poměrně vysokému procentu respondentů uvádějících, že jiné způsoby financování neznají, sami je aktivně nevyhledávají a případně jim přijdou příliš rizikové, doporučoval **zviditelnit nové FN pomocí kampaně**, která by podnikatelským subjektům objasnila jejich fungování a podmínky.

Přibližně 77 % respondentů zároveň uvedlo, že by uvažovali i o jiných typech FN než jaké využívají doposud, kdyby byly poskytovány státní institucí.

Tabulka 59 – Výsledky dotazníkového šetření – Dostupnost financování

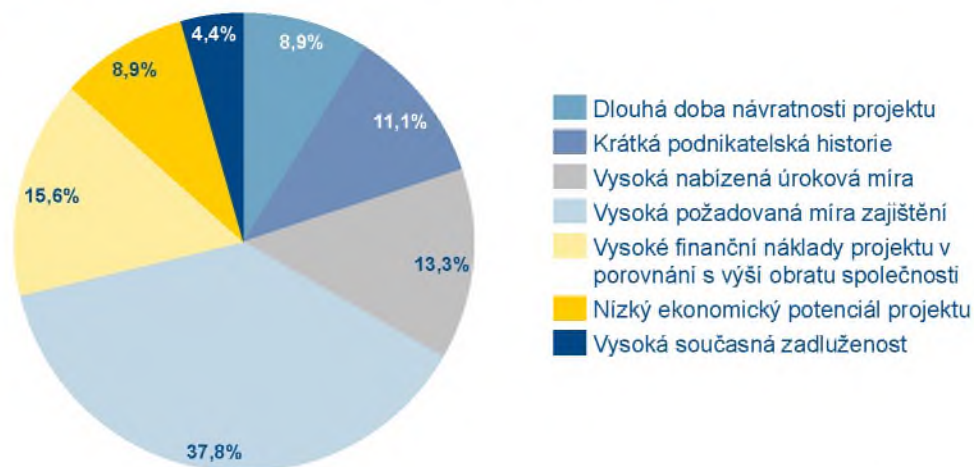
Dostupnost financování	Uskutečněné investice		Plánované investice	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Bezproblémová – získání zdrojů je rychlé a jednoduché; jednání s poskytovateli finančních zdrojů je efektivní a úspěšné	47	22,1 %	34	19,5 %

Dostupnost financování	Uskutečněné investice		Plánované investice	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
S menšími problémy – informací je dostatek a lze nalézt financující subjekt po vícekolovém vyjednávání	64	30,0 %	65	37,4 %
Dostupnost je dostatečná – finanční zdroje zde jsou, ale je obtížné je získat	62	29,1 %	45	25,9 %
Dostupnost je špatná – existuje informační bariéra; banky mají velké požadavky na hodnotu zástavy apod.	40	18,8 %	30	17,2 %

I přes vysoké procento úspěšnosti při získávání finančních zdrojů ohodnotilo téměř 50 % respondentů dostupnost financování pro uskutečněné i plánované investice jako ztíženou. Mezi hlavní důvody ztíženého přístupu dotazované podnikatelské subjekty uvedly zejména nedostatečné požadované zajištění, neadekvátně vysokou úrokovou míru a příliš nízkou hodnotu obratu společnosti v posledních letech v porovnání s výší požadovaných finančních zdrojů.

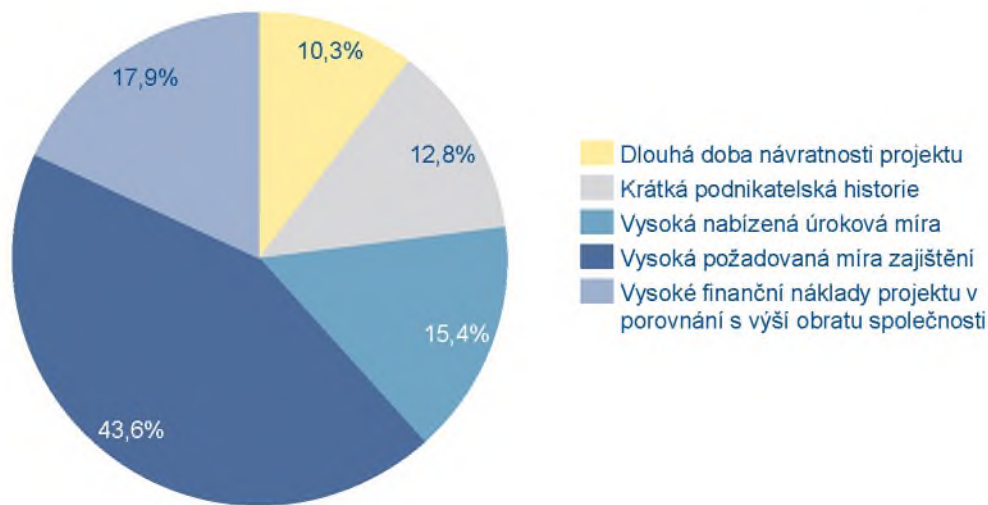
Uvedené důvody jsou typické pro mikropodnikatele a malé podnikatele, kteří investují do inovací a VaV. Tyto podnikatelské subjekty zpravidla nedisponují potřebnou hodnotou investičního majetku vzhledem k výši požadovaného financování, což je řadí do příliš rizikové skupiny žadatelů pro komerční bankovní instituce.

Obrázek 37 – Výsledky dotazníkového šetření – Důvody ztíženého přístupu k financování

Pro identifikaci společností se ztíženým přístupem k financování pro účely analýzy absorpční kapacity FN bylo nezbytné vyhodnotit dle pokynů metodiky EK životaschopnost podnikatelských subjektů. Pro účely této studie se za životaschopné podniky nepovažují ty podniky, které uvádějí jako důvod ztíženého přístupu nízký ekonomický potenciál nebo vysokou současnou zadluženost.

Obrázek 38 – Výsledky dotazníkového šetření – Důvody ztíženého přístupu k financování životaschopných projektů

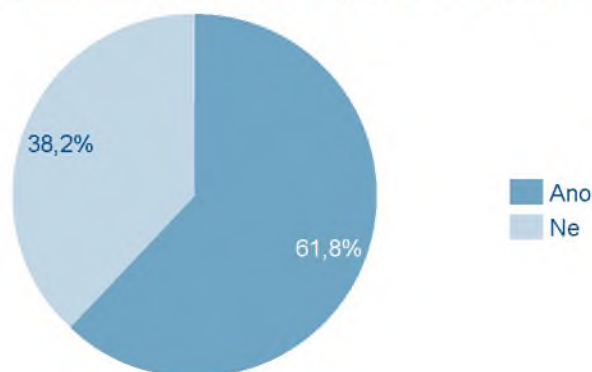

Celkový podíl životaschopných podniků se ztíženým přístupem k financování v dotazované skupině tvořil 14,8 % (39 / 263). Téměř polovina z nich uvedla, že největší překážkou při získávání finančních zdrojů je příliš vysoká požadovaná míra zajištění. S ohledem na vysoké zastoupení odpovědí poukazujících na tento problém, by bylo vhodné řešení investiční situace zavedení záručního FN. Zároveň 15,4 % životaschopných podniků uvedlo obtíže s vysokou úrokovou mírou, 12,8 % s krátkou podnikatelskou historií a 10,3 % s dlouhou dobou návratnosti projektu, všechny uvedené bariéry spolu při získávání financování pro MSP úzce souvisí. Řešením na uvedené komplikace by mohl být např. zvýhodněný úvěr s prodlouženou dobou splatnosti případně s odloženou dobou splatnosti. Zbýlé procento respondentů uvedlo, že hlavní bariérou pro ně představují vysoké finanční náklady projektu v porovnání s výší obrátu společnosti, což by se dalo vyřešit pomocí záruk, nebo v případě podniků s technologickým zaměřením v počátečních fázích prostřednictvím rizikového kapitálu.

Podpora z veřejných zdrojů

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že přibližně 62 % dotazovaných podnikatelských subjektů uvažovalo o možnosti financování prostřednictvím dostupných dotačních titulů. Největší zastoupení ve skupině projevující zájem o dotační podporu byl ze strany malých podnikatelů a to přes 50 %. Současně pouze čtvrtina zástupců z řad mikropodnikatelů a středních podniků uvedla, že možnost financování z veřejných zdrojů zvažovala. I přes relativně vysoké procento respondentů, kteří uvažovali o tomto způsobu financování, o dotační programy v konečném důsledku žádala méně než polovina (započítány úspěšné i neúspěšné žádosti).

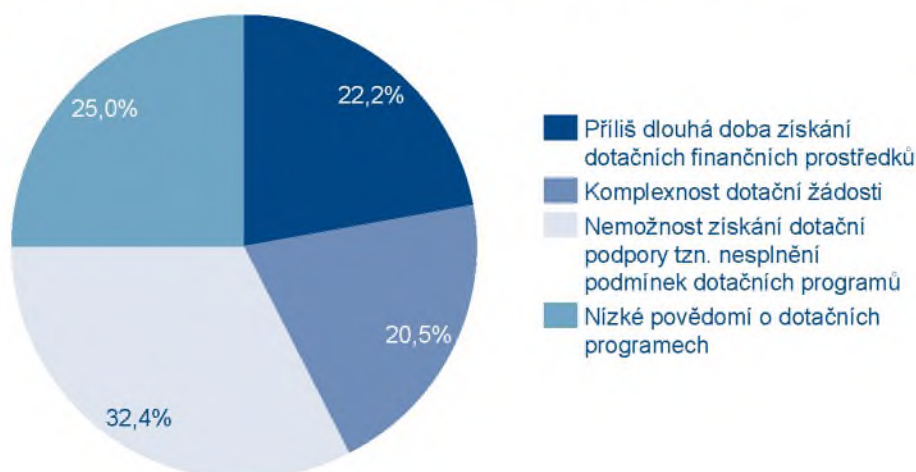
Obrázek 39 – Výsledky dotazníkového šetření – Zájem o možnost financování z veřejných zdrojů

Uvedené výsledky jsou částečně zkreslené z důvodu vysokého počtu respondentů, kteří se účastnili předchozích operačních programů OP PA a OP PK. Podíl respondentů v dotazované skupině byl 16,6 %.

Podnikatelské subjekty, které o dotačním programu neuvažovaly, nejčastěji jako důvod uváděly nemožnost získání dotační podpory z důvodu nesplnění podmínek dotačních programů a to v přibližně 32 %. Další frekventovanou odpovědí bylo nízké povědomí o dotačních programech. Z tohoto důvodu by zpracovatel studie doporučoval zintenzivnit marketingovou kampaň, aby bylo dosaženo vyššího povědomí o nabízených možnostech dotačních programů.

Obrázek 40 – Výsledky dotazníkového šetření – Důvody nezájmu o dotační podporu

Zároveň z dotazníkového šetření vyplynulo, že existence dotačních programů výrazně ovlivnila téměř 35 % dotazovaných, kteří uvedli, že by bez veřejné podpory své investice buď vůbec neuskutečnili, nebo by tyto investice minimálně byli nuceni rozložit na více etap či je odložit. V souladu s předchozí otázkou opět většina respondentů uvedla, že nebyl vypsán vhodný dotační program, který by jim umožnil žádat o veřejnou podporu.

Obrázek 41 – Výsledky dotazníkového šetření – Vliv existence dotačních programů na uskutečněné investice

